

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Shole prg

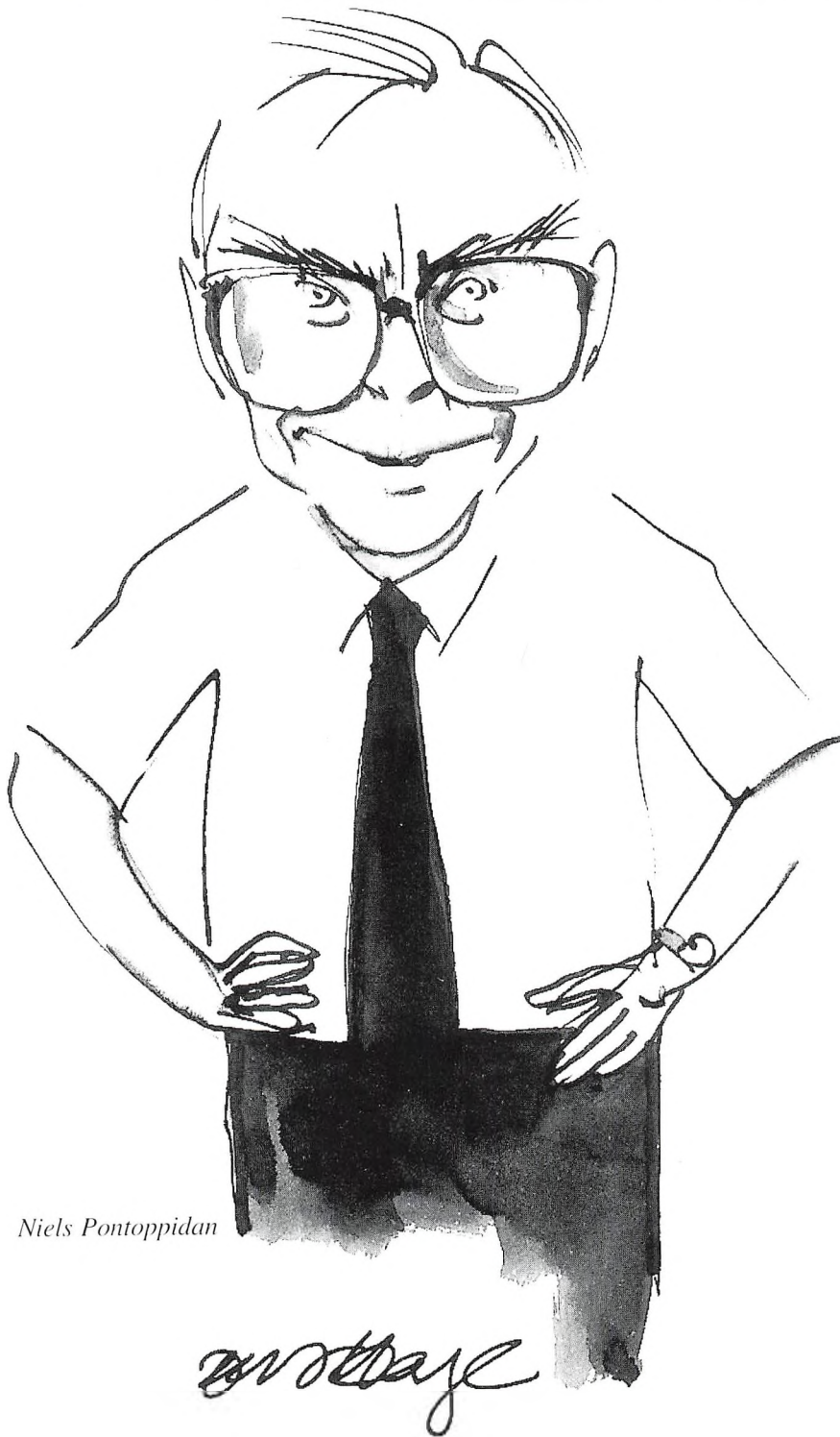
HERLOVIANEREN

MEDICINSK
BLAD
FOR
HERLOVIANERSAMFUNDET

73. ÅRGANG

NUMMER 91

OKTOBER 1995

Niels Pontoppidan

W. Thøgers

Herloviaaner samfundet

BESTYRELSEN:

Formand:

Direktør Thomas E. Jermin ('59)
Bernstorffsvej 176
2920 Charlottenlund
31 63 66 67
Kontor: 33 93 05 30

Næstformand:

Direktionssekretær
Aase Randstoft ('74)
Duevej 24,6
2000 Frederiksberg
31 19 12 29

Kasserer:

Advokat (H) Tyge Jesper Rothe ('75)
Viggo Rothesvej 29
2920 Charlottenlund
31 62 96 60
Kontor: Vognmagergade 7, 3.
1120 København K.
33 13 11 12

Sekretær:

Næstformanden

Medlemslistefører:

EDB-konsulent Carsten Lemche ('87)
H. C. Ørstedsvvej 22 A, mezz. th.
1879 Frederiksberg C
33 25 22 11. Fax 33 25 22 77

Medlemmer iøvrigt:

Kaj Vang-Lauridsen ('74)
Stud. jur. Michael P. Willumsen ('89)
Stud. jur. Mikkel Rohde ('88)

Revisor:

Cand. jur.
Henrik Lerche ('59)

Suppleant:

Cand. jur.
Peter Varming ('59)

Decisor:

Professor. dr. med.
Mogens Andreassen ('29)

Suppleant:

Direktør, civilingeniør
Ebbe Christensen ('43)

Æresmedlemmer:

Professor, dr. jur.
Flemming Tolstrup ('24)
Chefredaktør, cand. theol.
Kaj Dorph-Petersen ('43)
Advokat (H)
Jan Trier ('58)

Herloviaaneren

Redaktion:

Oberst N.E.A. Møller ('41)
Slotsgade 80
5953 Tranekar
62 59 17 00 (tillige fax)

Personaliaredaktør:

Direktør
Svend Bahn Sanger ('74)
Hillerødvej 134 A
3300 Frederiksværk
47 77 75 50 (tillige fax)

Indleveringsterminer:

1. februar til marts nr.
1. maj til juni nr.
1. september til okt. nr.
1. november til december nr.
*Personalía en uge à 10 dage
tidligere.*

Adresseforandringer:

Medlemslisteføeren
Tryk:
Dagbladets Trykservice
4100 Ringsted
ISSN: 0901-7712

Redaktionen overtages fra 1996 af forlagsredaktør Erik Langkjær ('44).

KONTINGENTER - 8 yngste årgange kr. 125,- - Andre kr. 250,-

Engangskontingent:

Alder:	10	20	30	40	50	60	70	80
0		5.830	5.000	4.170	3.330	2.500	1.670	830
1		5.750	4.920	4.080	3.250	2.420	1.580	750
2		5.670	4.830	4.000	3.170	2.330	1.500	670
3		5.580	4.750	3.920	3.080	2.250	1.420	580
4		5.500	4.670	3.830	3.000	2.170	1.330	500
5		5.420	4.580	3.750	2.920	2.080	1.250	420
6		5.330	4.500	3.670	2.830	2.000	1.170	330
7		5.250	4.420	3.580	2.750	1.920	1.080	250
8	6.000	5.170	4.330	3.500	2.670	1.830	1.000	Gratis
9	5.920	5.080	4.250	3.420	2.580	1.750	920	

Eksempel: Hvis man er 48 år, er eengangskontingentet 3.500 kr.

Dimissionstalen

Af Heis

*Kære dimittender, kære studenter,
tillykke med jeres eksamen.*

Tillykke med, at I nu kan forlade skolen - efter 3 år for nogle af jer - kortere tid eller længere for andre - men alle med et eksamensbevis samt en lang række andre værdier i bagagen.

Dette er ikke sagt med ironi eller sarkasme, for vi ved alle her i dag, hvad disse år har bragt jer af kontant faglig indlæring, social tilvænnning og så en masse andre ting, som kun de færreste i jeres alder får lov til at være så tæt ved: magtkampe, idealisme, grupperinger, sejre og nederlag og stærke følelser er blot få af de ord, der rinder mig i hu. Og knyt så hertil voldsomme begivenheder i jeres sidste skoleår omkring årsskiftet. Endnu en gang blev netop jeres årgang involveret i at skulle være vidner til, være deltagere i voldsomme begivenheder, men også være prügelnaben - retfærdigt eller uretfærdigt - for omgivelsernes fordømmelser. At det ville medføre ændringer i jeres - i vores dagligdag - var vel næppe overraskende, men som gruppe har I i disse situationer vist styrke og robusthed.

Disse forhold - selvforholdte eller påførte - kunne ved første øjekast siges at være ødelæggende for årgangen. På en del områder må man nok erkende, at det har været tilfældet - på andre områder: tværtimod. Jeg tror, at I - om end modstræbende - kan være enige med mig i dette synspunkt. I har nemlig været tvunget til at revidere jeres holdninger, været med til at fastholde den herlovianske moral, og selv om den næppe er helt indarbejdet hos alle endnu, så er det også jeres fortjeneste, at vi nu tager dette skridt til at fastholde og reelt definere indholdet i herlovianerånden. Det grundlæggende for jeres årgang - sammenholdet og kammeratskabet - har været den grobund, der var nødvendig for jer for at komme igennem denne fase.

Herluf Trolle og Birgitte Gøye skabte for 430 år siden denne skole med det mål at uddanne unge mandlige adelsmænd - at give dem en solid faglig baggrund og en opdragelse, som kunne give

dem og landet ballast. Dette hovedmål blev hurtigt nået - og er måske især i moderne tid for den enkelte blevet suppleret med den oplevelse af fællesskabets betydning, som en kostskole giver. Spørger man i dag ældre herlovianere om, hvad der var det mest udbytterige ved skolen - så er det netop dette fællesskab, der gang på gang fremhæves: det at være blevet en af mange, at gå ind i kollektivet, at føle trygheden i kammeratskabet, at forstå og acceptere hinandens svagheder - tilslibning og formgivning af hinanden på en sådan måde, at kun den enkelte forstår, hvorfor og på hvilken måde netop han passer i mosaikken. Og det er en mosaik, der består langt ind i voksenlivet - ja for resten af livet - og som stadig finere og afstemt bekræftes, når man som ældre mødes igen til Fugleskydningen, eller hvor det nu er.

Når fremmede søger at forstå historien på skolen her - og det er ikke altid med de mest positive briller, at de ser på den - så må de gang på gang overgive sig, når de fornemmer denne fællesskabsfølelse, denne evne til at slå ring omkring sig selv og beskytte helhedens værdier, når de fornemmer den glæde og kærlighed til hinanden, der slår igennem, når en gruppe herlovianere er sammen.

Jeg vil gerne have lov til at lykønske jer med den gave, som I har fået herfra: - en skole, et kammeratskab og et fællesskab for livet.

I dette forår har vi alle været del af det store fællesskab, - dels på grund af den modgang, vi mødte, dels et fællesskab, der var instrueret og iscenesat. Jeg tænker her på mindehøjtidelighederne for de faldne herlovianere og fakkeltogget den 4. maj i Nyhave. Lektor Mads Nielsen har i sidste nummer af Kontakt beskrevet det særlige at være medlem af et fællesskab på følgende præcise måde:

»At gå i selve fakkeltog betyder at være med midt i det hele. Man deler stemningen, bevæges og bæres af den, men man kan også føle, at man går glip af overblikket og mister indtrykket af helheden.

Individet midt i denne vandrende, levende lysende slange af fællesskab får i

denne sjældne situation også en dyb trang til at fordybe sig, glide indad i tanken - for famlende at samle sig og tænke godt for noget.

Og Mads Nielsen fortsætter

»Men Herlufsholms fakkeltog endte i en stor cirkel i Nyhave. Her fik alle faklerne overblik. Og endnu engang oplevede vi, at sangen kunne samle og udtrykke tanker og følelser, der erstatter lange taler. Der var liv og rolig højtid over den syngende cirkel af 300 fakler, som samlede sig for at styrke fællesskabet og »tænke godt« - også for Herlufsholm«

Fællesskab - med andre ord - når det bærer igennem.

Lad mig dog i samme åndedrag advare jer mod fællesskabets indbyggede fare - fællesskabets demagogi. Den græske filosof Aristoteles var meget opmærksom på denne fare: han så det synliggjort i det begreb, som han hadede, nemlig demokratiet. Ordet demokrati er græsk og betyder direkte oversat Pøbelstyre - og stod for Aristoteles som et såre farligt begreb, fordi det enkelte menneske kunne skjule sin adfærd og virke bag mængden. Ingen skulle eller kunne nødvendigvis stå til ansvar, og stærke, egoistiske personligheder kunne manipulere med mængden til egen fordel. Han fremdrog eksempler fra den græske verdenshistorie - udenrigspolitisk som indenrigspolitisk - hvor han kunne påvise individets uhæderlige magt over pøblen eller folket, som vi ville sige.

Både her på skolen - før jeres tid og i jeres tid - og uden for skolen har I mødt det, eller også vil I møde det. I vil erfare, hvorledes grupper er blevet voldtøft af enkelte stærke personligheder til enten at handle eller til at støtte aktiviteter, der aldrig burde have set dagens lys, og som den enkelte i virkeligheden skammer sig over at være blevet en del af - men er blevet fanget i fællesskabets spil - og loyaliteten overfor fællesskabet - i stedet for over for sig selv. Autonome ifører sig i dag kutter og masker for at blive anonyme, men i virkeligheden er gruppen tilstrækkeligt skjult for den, der ønsker at dække sig bag de øvrige.

Det er her den største fare ligger i den store gave, I har fået her på skolen.

Fællesskabet er noget vigtigt og noget spændende at dyrke, men det er også vigtigt at finde sig selv og være sig selv i dette fællesskab. Uden at være ærlig

overfor sig selv her, bliver man nemlig let offer for det farlige i fællesskab.

Søren Kierkegaard har i et af sine filosofiske hovedværker »Enten-Eller« beskrevet den vej, man som menneske må tage, når man vil placere sig som personlighed i fællesskabet. Man kan enten vælge at være æstetiker eller at være etikker - begge persontyper lever på lidenskab - og det er godt og stærkt - men der er stor forskel på indhold og kvalitet i denne lidenskab - og dermed evnen til at stå imod, når det trækker i den forkerte retning.

Æstetikeren besidder en lyst til at hengive sig til det sanselige og de spændende oplevelser ud fra devisen: så længe, at der er gang i den, må og kan man glemme sig selv. At sanse, at føle, at fornemme - ikke særlig dybt, men hurtigt, det er det, det handler om, og det hjælper til at opleve tilværelsens ulidelige lethed i et sanseligt lys, i hurtige

omdrejninger, der problemfrit leder en videre i de tilsyneladende spændende oplevelsers cirkus - med andre ord flygter man fra sit eget væsen og konfrontationen med sig selv og kan være et let offer for gruppens magt (Peter Thielst: Livet leves forlæns, men forstås baglæns).

Etikeren er til forskel herfra en person, der hilser livet med glæde og fortrolighed - også sit eget ego. Etikeren tror på sig selv, forholder sig til sig selv og sine egne værdier. Etikeren har ikke brug for at flygte gennem overfladisk føleri og et kunstlet sanseboom. Etikeren har en holdning til sit liv - og kan sige fra, når det er nødvendigt, også til det farlige massehysteri i gruppen. Etikeren har kvalitet i livet - fordi han kan se sig selv i øjnene, han skifter ikke tilfældigt spor og har ikke behov for hele tiden at overdøve sig selv ved at synge den fælles strofe.

Før mig er det entydigt og klart:

Sådan skal livet leves: rene linier, for også i morgen skal enhver kunne se sig selv i øjnene - og kun derved kan man være med til at gøre fællesskabet vigtigt, rigtigt og sandt.

Kære studenter, kære dimittender, tillykke med, at I også har gennemløbet den livserfaring, det er at have været elev, discipel på Herlufsholm. Tillykke med, at I nu - forhåbentlig - kan se jer selv dels som sande og medvirkende medlemmer af fællesskabet, dels som tænkende individer. Jeg håber for jer, at I vil udvikle jer til etikere, der tør være jer selv, tør sige fra, når det nødes. Benyt jeres liv til - måske netop nu - at træffe det afgørende valg: at være etikker og dermed en sand herlovianer.

Jeg dimitterer hermed årets dimittender og studenter.

Tillykke.

Nyt fra Heis

Futura betyder fremtid. Og undertiden har det en klang af en fremtid, som ingen helt rigtig tror på - af mange årsager. Undertiden fordi man er præget af en eller anden fordom eller tro på, at sådan er verden og den kan man ikke bare ændre. En sådan fordom på Herlufsholm er, at herlovianere ikke er til at få til at engagere sig. Det var en af de fordomme, som lærergruppen sidste år satte sig for at ændre. Bl.a. på det område som hedder »at være socialt engageret for andre mennesker«. Den første chance, der blev givet, var forårets indsamling til Flygtningene i Danmark. Adjunkt Susanne Geisler var koordinator og indpisker og arrangerede i samarbejde med sin mand Peder Pedersen, som er ansat på en ledende post i Dansk Flygtningehjælp, en række foredrag, diskussioner m.m. for de elever, der frivilligt ville give deres hjælp under indsamlingen. Der var mange, der meldte sig - og de fleste holdt ved - og det var både glade og lidt stolte, meget velforberedte elever, der var parate til indsamlingen. I alt samlede godt 75 elever og nogle få lærere ca. 22.000 kr ind.

Hvad har det med *Futura* at gøre? Jo, omtalen af skolens initiativ i den lokale presse har bevirket, at vi har fået en opfordring til at gå ind i et såkaldt *Futura*-projekt, som er i Næstved Kommunes regi. Der er tale om frivilligt, socialt arbejde til støtte for svage grupper i samfundet: gamle, narkomaner, syge m.m. Vi (dvs. et par lærere og undertegnede) går således til et forberedende møde med kommunen om få dage med en vis optimisme - ikke, fordi vi forventer, at 75 unge herlovianere skal melde sig til besøgstjeneste eller andet socialt arbejde fra den ene dag til den anden; men oplevelsen omkring Flygtningehjælpen gjorde os glade, fordi et af de succesmål, vi havde sat os, kunne vi - og især eleverne - nå. Vi kan måske på længere sigt undergrave og fjerne den dumme fordom, at herlovianere er sig selv nærmest. Min opfattelse er, at de i hvert fald ikke er værre end andre. Vi kræver måske bare mere af os selv - og det er nu slet ikke så ringe endda. □

Herlufsholm-Fonden

- den har været Skolens »pengetank« gennem godt 33 år, den har løst en række opgaver lige fra fripladser og moderationer til kollegiebyggeri, men den trænger til gode gaver fra gamle herlovianere. Kaj Dorph-Petersen ('43), medlem af Fondens bestyrelse fra 1972 til 1994 og formand for den 1992-94, fortæller her om dens oprettelse, dens gode gerninger og dens håb for fremtiden

Man ruttede ikke med de smukke, svulmende ord, da tanken om at oprette en fond til støtte for Herlufsholm opstod i 1962, et par år før Skolens 400 års jubilæum. Birgitte Gøyes og Herluf Trolles ædle gave til fædrelandets unge, Skolen, der var en fostermoder for alle herlovianere, og de forpligtelser, det førte med sig at have tilbragt ungdommens bedste år ved Susåens bred - og mere af samme, lindtflydende art.

Men da Nobel oprettede sin stiftelse og Carnegie sin fond, valgte de jo heller ikke de magreste ord på de nederste hylde. Sådan var tidens sprog dengang, så

naturligvis hedder det i Herlufsholm-Fondens fundats, at formålet er at yde økonomisk støtte til opretholdelse og videreførelse af Herlufsholm Skole som selvejende stiftelse i overensstemmelse med Herluf Trolles og Birgitte Gøyes ånd.

Tanken bag den snurrige formulering er imidlertid både rigtig og bæredygtig, og Herlufsholm havde ikke været det smukke bygningskompleks, Skolen udgør i dag, uden Herlufsholm-Fonden. Det er også tvivlsomt, om eller hvornår piger havde fået adgang til Skolen uden Fondens initiativ og virkekrang, og det er sik-

kert, at mangfoldige dipler aldrig havde set Skolen indefra uden Fondens vidtstrakte støtte.

Blandt nøglepersonerne bag Herlufsholm-Fondens start var højesteretspræsident Otto Irminger Kaarsberg ('12), Herlovianersamfundets tidligere formand, departementschef Erik Dreyer ('10), og bestyrelsesmedlem i Herlovianersamfundet, fabrikant Knud Lindberg (IV'29). (Det skulle siden vise sig, at Lindbergs engagement i sagen var aldeles uvurderligt!) De oprettede en »Støtteaktion«, der dels skulle samle penge ind til en jubilæumsgave til Skolen og dels bistå ved oprettelsen af en Herlufsholm-Fond. Bidragyderne fik også adgang til at stemme om, hvem de ville have i Fondens bestyrelse. Det blev for øvrigt både det første og sidste åbne valg til bestyrelsen!

Der var ialt 61 bidragydere til »Støtteaktionen«, og af dem svarede de 45 på opfordringen til at stemme om bestyrelsesmedlemmer. Valgt blev Otto Kaarsberg, direktør i Gutenberghus (det nuværende Egmont) Leif Berg ('19), Næstved Tidendes chefredaktør Asger Olsen ('22), og redaktør Svend Tito Achen

Herlovianersamfundets medlemmer - unge som gamle - med ledsager
opfordres til at fejre fælles

MORTENS AFTEN

fredag den 10. november 1995 kl. 19.00 i

NYHAVNS FÆRGEKRO

*Der vil blive serveret velkomstdrink og en dejlig middag
med rigeligt at spise og drikke.*

Jens Normann Jørgensen ('70) vil causere over det herlovianske sprog.

Seneste tilmelding: Tirsdag den 31. oktober 1995

Pris: kr. 200.-. Skriftlig tilmelding mod forudbetaling i check til:
Kaj Vang-Lauridsen, c/o HEMPEL, Lundtoftevej 150, 2800 Lyngby.
Telefon 45 93 38 00. Fax 42 88 55 18.

Trolle & Rusfest

afholdes

fredag den 12. januar
1995 kl. 18.30

i

Moltkes Palæ
Dr. Tværgade 2

Nærmere i decembernummeret

(’40). Dertil kom to medlemmer, der blev udpeget af Herlovianersamfundets bestyrelse - det var formanden, professor Flemming Tolstrup (’24) og Knud Lindberg. Bestyrelsen holdt sit første møde den 22. juni 1962 i Højesterets smukke lokaler - og den dato kan man meget vel betragte som Herlufsholm-Fondens fødselsdag.

Så begyndte man at skrabe penge sammen til en flot jubilæumsgave til Skolen, men det gik ikke synderlig hurtigt. Efter et års ret hektiske aktiviteter kunne Fonden disponere over 50.000 kroner! Det lysnede imidlertid, da Leif Berg fik Egmont H. Petersens Fond til at love, at man ville fordoble alle beløb, som inden 1965 var indkommet til Fonden - op til 300.000 kroner.

Knud Lindberg døde pludseligt i begyndelsen af januar 1964 - han var barnløs, og det skulle kort efter vise sig, at denne brave mand og hans lige så brave kone Else var enedes om at lade Herlufsholm-Fonden være hovedarving til deres store formue. I Fondens bestyrelse blev Lindberg efterfulgt af civilingeniør Klaus Aarup (’51). Han og den øvrige bestyrelse satte nu en række initiativer i gang - og mange af dem kunne såmænd godt friskes op i dag og genbruges.

De bad gamle herlovianere, hver gang de havde fødselsdag, om at give et beløb til Fonden, svarende til deres alder. De opfordrede landets advokater til at anbefale, at Herlufsholm-Fonden blev opført i testamenter som medarving. De fremstillede smukke julekort med Herlufsholm-motiver, som de udbød til salg til en rimelig overpris. De foranstaltede indsamlinger årgang for årgang med et slet skjult konkurrencemoment. Og endelig gik de i gang med at ansøge alle relevante fonde og legater om bidrag. Samtidig sørgede man for, at bidrag til Herlufsholm-Fonden blev gjort skattefri efter de dengang gældende regler.

Ved den store jubilæumsfest på Skolen den 23. maj 1965 gav alle de gode initiativer virkelig pote i form af en blændende guldregn over den kære, gamle stiftelse. Man havde fået Tuborgfondet til at give 50.000 kr., Gavnø Fonden yderligere 50.000 kr., og Egmont H. Petersens Fond havde Leif Berg ildnet op til at give ialt en million! Dertil kom de beløb, som Herlufsholm-Fonden selv havde indsamlet, cirka en kvart million kroner. Højdepunktet blev imidlertid en gave fra »The Henry L. and Grace Doherty Charitable

Foundation« på 1 million - DOLLARS! Gaven blev overrakt af kaptajn Emil Lassen (V’09), hvis hustru var datter af det særdeles velhavende amerikanske par, der havde oprettet fonden. Omregnet til danske kroner var Skolens udbytte 8-9 millioner - og det var mange penge for 30 år siden! Lassen-gården på Herlufsholm er et af de stadigt synlige resultater af jubilæumsgaven.

I løbet af de næste år mere end fordoblede Herlufsholm-Fonden sin kvarte million store jubilæumsgave til Skolens omfattende byggeri og fik samtidig etableret sig som en yderst fornuftig og nyttig økonomisk hjælpeorganisation både i Skolens, gamle herlovianeres og mere og mere også i offentlighedens bevidsthed. Fonden var ikke en døgnflue i forbindel-

se med det overståede 400 års jubilæum - den var kommet for at blive.

Den overlevede da også sin navnkundige første formand, Højesteretspræsident Otto Irminger Kaarsbergs død den 30. maj 1970 - selv om ingen dengang anede, at Fonden kun 21 år senere igen skulle få en højesteretspræsident som formand. (Det skete i 1991, da Niels Pontoppidan avancerede fra højesteretsdommer til præsident for Danmarks højeste domstol). I 1970 blev det Leif Berg, der afløste Kaarsberg. Nu var det ikke længere de store aktiviteter, men Fondens formue voksede støt og roligt - ikke så meget i kraft af gamle herlovianeres gavmildhed, men mere ved testamentariske gaver og fornuftig anbringelse af aktiverne.

Tirsdagfrokoster over sommeren 95

På den første dag af juni var sommeren igang hyggeligt med snak dernæst bægerklang!

Man fortalte, at hexameter rapporter var lidt specielt andre typer kunne man mene føltes mere ideelt.

Tilstrømningen i Tivolihallen var stor og flot men vejret var - ville nogle mene - mindre godt. Vester Voldgade var dog ikke gravet på tværs og kryds menukortet var dog stort og højsædet var med sofa-plyds.

Man mindedes som vist tidligere fortalt i juli er her lukket, men det var ikke alt:

For næste gang skal vi huske at mødes i Grøften’s ly i storm og kulde må vi så indendørs fortrække og fly.

Og til juli havde man invitereret Heis med frue til at være med de havde sagt ja: vi vil da frygtelig gerne i Grøften ned.

På denne sjældne solbeskinnede og smukke dag sad Heis og Mia i ganske mange venners lag.

Jeg håber, at Tivolihallen i august var vært for mange selv om sommerdagene har været varme og ganske lange.

Gamle og nye medlemmer: fat kalenderen i jeres lomme månedens første tirsdag kl. 12.00 må man prøve at komme!

Slott (’64)

I disse år kom Fondens bestyrelse mere og mere i dialog med Skolens ledelse, forstander og rektor, om formål, som Fonden kunne støtte - og fra bestyrelsens side blev det stærkere og stærkere fremhævet, at man gerne ville modvirke en »økonomisk optagelsesprøve« på Herlufsholm ved at yde større og større bidrag til hele og delvise fripladser, eller som Skolen ønskede at kalde det: moderationer.

Denne debat var noget af en balancegang. I Fondens bestyrelse var man klippefast enige om, at man på ingen måde ville påtvinge Skolen noget som helst - man ville ikke tage selvstændige initiativer til ombygninger eller aktiviteter, som Skolens ledelse ikke selv ønskede - men på den anden side ville man heller ikke blot fungere som »gummistempel« på regninger dernedefra. Fondens bestyrelse ønskede at få konkret og total indsigt i Skolens økonomi for bedre at kunne bedømme Skolens behov og for bedre at kunne prioritere bevillingerne. Det viste sig imidlertid vanskeligt at få ønskerne opfyldt - først den hårdt trængte Bernt Johan Collet ('60) gav tilsagn i den retning, og nu, under den pragmatiske Søren Haslund Christensens ('51) forstanderskab, er ønskerne opfyldt til gen-sidig tilfredshed.

På et bestyrelsesmøde hos Leif Berg den 30. juni 1976 lagde Klaus Aarup et forslag på bordet om oprettelse af et kollegium for piger. Det ville bringe Skolen bedre i takt med tiden, og det ville være et yderst nyttigt propagandamæssigt tiltag i forbindelse med en ny, stor kampagne for at skaffe midler til Fonden. Den øvrige bestyrelse gav Aarup sin fulde tilslutning, og så rullede bolden. Det viste sig siden, at man i Skolens ledelse havde haft tilsvarende tanker, så nu drejede det sig ikke, om man skulle gøre det, men hvordan og hvor dyrt. Og snart enedes man om at søge åbningen af det påtænkte pigekollegium fastlagt til dagen for Klosterets 850 års jubilæum, den 29. november 1985.

På et bestyrelsesmøde den 29. april 1980 erklærede Leif Berg, at han ville trække sig tilbage som Fondens formand. Klaus Aarup blev enstemmigt valgt til hans efterfølger.

Fondens midler groede nogenlunde støt og roligt gennem 1970'erne og de første år i 80'erne - men helt eksplosivt udviklede Fonden sig omkring årsskiftet 1982, da en afsindig langvarig bob-

handling af Knud og Else Lindbergs efterladte meget store formue møjssommeligt nærmede sig afslutningen. De mange millioner, det her drejede sig om, ville særdeles positivt ændre Fondens status - og man enedes nu om at lade Fonden give tilsagn om at opføre pigekollegiet, Birgitte Gøvegården, og overdrage hele herligheden til Skolen kvit og frit på 850 års-dagen.

Skolen lod nu et projekt til den nye bygning udarbejde - det ville koste 6.6 millioner kroner, og det store beløb gjorde bestyrelsen noget nervøs. Man kunne vel lige til nød klare det, men man ønskede trods alt ikke at bruge alle Fondens og alle de Lindbergske midler på dette ene formål. Og man måtte jo også fornuftigvis regne med, at byggeriet blev en del dyrere end beregnet. Så nu gik man i gang med at skaffe penge, mange penge, udefra.

Her havde man blandt andet brug for tilskud fra landets forskellige store fonde, men da man vidste, at en fond kun nødtigt giver penge til en anden fond, oprettede man en Indsamlingskomité, der dog i praksis stort set var synonym med Fondens bestyrelse.

Pengene var imidlertid ikke så nemme at hente, som bestyrelsen havde forventet. En henvendelse til A.P. Møllers Fond blev mødt med det negative svar, at de rige herlovianere da selv kunne klare den slags uden hjælp, og en anden henvendelse til Sophus Berendsen, som man havde knyttet store forventninger til, gav kun 25.000 kr.

Mange andre velformulerede henvendelser fik samme negative behandling.

Situationen lyste først, da bestyrelsen fik overtalt en af dansk erhvervslivs helt store personligheder, den administrerende direktør for Gutenberghus Gruppen (i dag Egmont koncernen), Ebbe J.B. Christensen ('43), til at gå aktivt ind for sagen. Hvor andre kun havde høstet afslag og klatskilling, scorede han millioner - og endnu bedre blev det, da Skolens forstander, kammerherre Aage Wolff-Sneedorff ('39), også tog fat med samme energi og hentede store summer ud af de fonde, legater og enkeltpersoner, han havde naturlig adgang til. En yderst kærkommen donation fik Fonden, da en af landets store entreprenører, Allan Andersen ('44), tilbød at lade sit firma udføre grave- og funderingsarbejdet på Birgitte Gøvegården ganske uden beregning!

Bestyrelsen kom nu for alvor på hårdt

arbejde med at følge alle mulighederne og tilsagnene op og med at sætte nye initiativer i gang. Men hvor det i starten af indsamlingsperioden havde været et resultatfattigt og surt slæb, blev det nu en lettere gang på jorden med succesens blide vindpust i ryggen. For nu var målet, at Fonden kunne betale for Birgitte Gøvegården inden 850 års dagen november 1985, inden for rækkevidde, selv om byggeriet viste sig at være omtrent dobbelt så dyrt som oprindeligt antaget.

Den 14. marts 1984 meddelte Fondens formand, Klaus Aarup, at han på grund af tidspres ønskede, at Niels Pontoppidan, der var medlem af bestyrelsen siden februar 1982, konstitueredes som formand indtil videre. Få måneder efter døde Klaus Aarup, og Niels Pontoppidans konstitution afløstes - med bestyrelsens enstemmige tilslutning - af normal formandsstatus.

Den 5. juni 1984 blev grundstenen til Birgitte Gøvegården lagt, og i den forbindelse havde bestyrelsen og Skolen inviteret en række af donatorerne til byggeriet. Fondens bestyrelse og repræsentanter for Herlovianersamfundet på besøg på Herlufsholm.

Den 29. november 1985 blev Birgitte Gøvegården officielt indviet af Hendes Majestæt dronning Margrethe, der efter højtideligheden - i det grusomste snevejr - nød en kop te i Gøvegårdens lokaler sammen med gårdens nye beboere, de første kvindelige kostelever, og en udvalgt skare fra Skolens ledelse, embedsmænd og lærerkorps plus Fondens bestyrelse.

Tanken om at optage kvindelige kostelever på Herlufsholm viste sig at være rigtig. Tilgangen til det nye kollegium oversteg hurtigt dets formåen, og allerede i 1990 måtte Skolen planlægge et nyt nabo-kollegium, Pernille Gøvegården. Herlufsholm-Fonden ydede en lille million til formålet, men ellers blev byggeriet finansieret ved forstanderen Aage Wolff-Sneedorffs utrættelige initiativer og af Skolens egne midler.

Efter kraftanstrengelserne op til jubilæet i 1985 kom arbejdet i Fonden ind i mere smult vande - med tilpasning til den nye fondslovgivning og genoptagelse af tvotrækkeriet med Skolen om Fondens midlers anvendelse som hovedpunkter.

Skolen så gerne, at Fonden betalte en del reparationsarbejder og småfornyelser og småfornøjelser, mens Fondens bestyrelse langt hellere ville yde substantielle

tilskud til moderationer. Skolen havde i 1986 indledt en ny praksis med at give stor moderation til søskende, der samtidigt frekventerede Herlufsholm, og denne praksis havde man fået Herlufsholm-Fonden til at finansiere.

Det skulle snart vise sig at blive en dyr affære, hvor Fonden årligt modtog stadig større seks-cifrede regninger, som man automatisk måtte betale. Skolens ønsker om at modtage - og Fondens muligheder for at tildele midler til egentligt transbestemte tilskud til delvise fripladser blev på denne måde begrænset, og Fondens ønske om at hindre den »økonomiske optagelsesprøve« på Herlufsholm blev vanskeligere og vanskeligere at gennemføre.

Et rimeligt kompromis på de modstridende ønsker fandt man ved faste, årlige møder mellem Skolens ledelse og Fondens bestyrelse, og det var da også umagen værd, for Fondens bidrag til Skolen rundede efterhånden en million kroner pr. år!

Uroen på Herlufsholm, der fulgte efter Bernt Johan Collets indsættelse som forstander den 1. januar 1991 og hans fyring af Skolens rektor Gert Olsen ('53), styrede Herlufsholm-Fonden, kyndigt ledet af Niels Pontoppidan, diskret uden om. Men bekymring i bestyrelsen vakte det, at Skolens behov for tilskud var stærkt voksende og truede med at umuliggøre Fondens minimumskrav om årlig hensættelse af 2-3 procent af kapitalen til konsolidering. Kapitalen var efterhånden vokset til cirka 15 millioner kroner, og de årlige indtægter lå på cirka 1.200.000 kroner, så bevillinger til Skolen på væsentligt over 1 million var et akut problem.

Meget mildnede imidlertid, da der i juni 1993 blev indført en helt ny ledelsesform på Herlufsholm. Generalmajor, hofmarskal Søren Haslund Christensen blev forstander og formand for den nye 7-mands bestyrelse, der fremtidig skulle stå for styret. Som medlemmer i den nye bestyrelse indtrådte to fra Herlufsholm-Fondens bestyrelse, formanden Niels Pontoppidan, som næstformand, og direktør Lars Thuesen ('74). Et skår i glæden var det, at disse to derfor måtte trække sig ud af Fondens bestyrelse.

Som formand for Herlufsholm-Fonden indsatte bestyrelsen denne artikels forfatter, chefredaktør Kaj Dorph-Petersen ('43), og som medlem valgte man advokat Axel Kierkegaard ('57).

Samarbejdet med Skolens ledelse blev tættere, og linjerne for Fondens virksomhed blev fastere. Fra Fondens side fastholdt man, at det lå uden for fundatsens rammer at give støtte til driften - det måtte Skolen selv klare. Man ville derimod give de størst mulige årlige beløb til moderationer, men her blev Fondens offervilje mere og mere begrænset af, at det offentlige overtog broderparten af disse tilskud til skolepengene. Tilbage var så to områder, hvor Fonden kunne og ville yde bidrag: fysiske forbedringer på Skolen af blivende art, altså større ombygninger, tilbygninger, nye installationer etc. - og pædagogiske formål, hvor Fonden kunne bidrage til, at Herlufsholm både for lærere og elever kunne være mere attraktiv end andre danske skoler.

Mit formandsskab blev på grund af min høje alder - 70 år er grænsen - af kort varighed. Den 1. januar 1995 blev jeg afløst af Axel Kierkegaard, og samtidig trak Fondens kasserer gennem mange år, Jan Trier ('58) sig tilbage. Foruden Kierkegaard består bestyrelsen i dag af to medlemmer udpeget af Herlovianersamfundet: direktør Thomas Jermiin ('59) og direktør Kaj Vang Lauridsen ('74) og desuden som valgt af bestyrelsen: direktør Lars Erik Kann-Rasmussen ('57) og advokat Jesper Rothe ('75).

Bestyrelsen skal ifølge fundatsen bestå af mindst fem, højst syv medlemmer. Alle skal have gået på Herlufsholm, og af praktiske grunde bør mindst een af skaren være jurist og en anden specielt kyndig i finansielle spørgsmål. Bortset fra de to medlemmer, der er udpeget af Herlovianersamfundet, vælger bestyrelsen selv sine nye medlemmer, når der bliver ledige pladser. Skulle man følge den oprindelige praksis med at lade bidragsydere til Fonden også være stemmeberettigede til bestyrelsesvalg, måtte man desværre opleve det ene valg efter det andet uden kvalificerede stemmesedler.

Herlufsholm-Fondens opgaver er stadig at forhindre en »økonomisk optagelsesprøve« og dermed en alt for stor social slagside på Skolen, at sikre, at Skolen kan fortsætte som en selvejende institution, der godt nok udnytter alle farbare offentlige tilskudsmuligheder, men ikke lader sig opluge af staten. Desuden at være en art stand by-organisation, som kan påtage sig de helt store indsamlingsopgaver, hvis Skolen får behov for for eksempel nyt omfattende byggeri. Og sidst, men ikke mindst: at give Herlufsholm en række fortrin frem for andre danske skoler, både i form af bedre bygninger og materiel, bedre muligheder for lærerne til studierejser, kurser og andet pædagogisk relevant - og at give Skolens elever de bedst mulige rammer for udbytterige uddannelsesår.

Vel har Fonden, trods ugunstig både kurs- og renteutvikling gennem de senere år, en ganske pæn formue, ved udgangen af 1994 godt 15 millioner kr., og deraf flydende årlige indtægter på cirka 1,7 millioner kr. Og vel giver denne økonomiske position Fonden mulighed for (efter hensættelser til konsolidering) at yde Skolen et årligt tilskud på et godt stykke over en million kr., men omkostningerne ved at drive en skole af Herlufsholms størrelse og kvalitet er stærkt stigende. Så det var faktisk en god idé, hvis gamle herlovianere ville betænke Herlufsholm-Fonden i deres testamenter, ville sende Fonden en årlig gave, svarende til det antal år, man fylder; og hvis man ved sammenkomster blandt gamle herlovianere, det være sig Trollefester, jubilæumsfester og andre evenementer, ville lade hatten eller rettere en gammel bør gå rundt til fordel for Herlufsholm-Fonden.

Alle bidrag til Fonden kan trækkes fra i skat - dog minimum bidrag på 500 kr. og maksimum pr. år 5.000 kr.

Og, kære venner, gør nu alvor af det! Gamle herlovianeres gavmildhed over for deres gamle skole har funket i så godt som orientalsk størrelse, men kun i enkelte tilfælde. Hos størstedelen af os er offerviljen i den retning ikke syndelig nedslidt. Så lad for eksempel din betalingservice fast og regelmæssigt sende Herlufsholm-Fonden en årlig, skattefri 1000-kroneseddel. Nu hvor vi ligger så lunt i opsvinget, vil det næppe fjerne smørret fra dit brød - og ofte er det nødvendigt, for at Fonden kan score bidrag udefra, at man kan dokumentere, at det herlovianske bagland også har støttet sagen ved selv at tage tegnebogen frem! Ja, det er din tegnebog, jeg taler om, ikke bare de andres! Så gør det i dag - i Herluf Trolles og Birgitte Gøyes ånd!

Adressen er:

Herlufsholm-Fondens kasserer
advokat Jesper Rothe
Vognmagergade 7, 1120 København K.

Herlufsholm-Fondens giro-konto er:
200 37 75.

Gudmund Mynster Illum

17.09.01-06.08.95

Lektor Illum døde i august, mæt af dage. En fremskreden døvhed og et svækket syn hindrede ham de sidste år i at følge verdens gang og underkaste den sine skarpsindige analyser, som ellers var det, der havde optaget ham så stærkt og præget hans forhold til skolens dipler og gamle elever.

Han kom til Herlufsholm som nybagt magister i historie i 1926 og nåede at præge 45 herlovianerårsgange - de første 23 tillige som sovesalslærer. Han fortsatte endda som skolens bibliotekar helt frem til 1980, efter at han og hans kone havde forladt Nærtens Hus (over for Gnistens) for at flytte til Ny Hølsted.

Hver årgang har sikkert opfattet Illums personlighed på sin måde. For mig er der blevet et billede stående fra et af klasseværelserne i Skolebygning-

gen en dag for 50 år siden. Illum er kravlet op i vindueskarmen ud for den bageste pulterække. Synligt veloplagt diskuterer han dagens emne i historie med tyve 2G'ere. Klassens argumenter vendes og drejes. Han udstiller skånselsløst synspunkter, der udspringer af rene fordomme hos de mere eller min-

dre privilegerede samfundslag, som diplene har rod i; han tvinger til eftertanke, og han viser vej mod mere holdbare opfattelser.

Intellektuel stringens, kundskabstrang, og faglig og pædagogisk konsekvens var lektor Illums kendetegn. Derigennem satte han sit stærke præg på skolen. Så måtte andre, bl.a. hans varmhjertede hustru, hellige sig indfølelsen med hver enkelt elevs særlige situation.

Glæden ved kundskaber fik med årene udtryk i Illums beredvillighed til at påtage sig undervisning i stadig nye fag. Tilsidst manglede der kun fysik, sport og musik i at spektret var komplet. Og for fysikkens vedkommende var det endda mere manglende anledning end manglende interesse og indsigt, der stillede sig i vejen. Illum var dybt fortrolig med fysikkens centrale erkendelsesproblemer og nød at diskutere dem, når lejligheden bød sig.

Herlufsholm skole og talrige herlovianerårsgange står i stor gæld til ham.

S. Bjørnholm ('46)

Gerda Borelli-Møller er død

Enke efter pens. lektor Vilhelm Borelli-Møller, 12.2.1903 - 18.8.1995

I den anledning har redaktøren bedt mig skrive nogle mindeord, fordi jeg er en af de gammelherlovianere, der har kendt Gerda Borelli-Møller længst - faktisk hele mit liv.

Ib Gjersing (IV '43) har imidlertid for 2 år siden (Herlovianeren nr. 82, juni '93), da Gerda Borelli-Møller fyldte 90 år, givet et meget rørende og kærligt portræt af hende, og jeg tillader mig at citere følgende:

»Gerda Borelli-Møller blev gift i 1924 med daværende adjunkt Vilhelm Borelli-Møller (Bø'en), der var sovesalslærer på Museumsbygningen. Hun var meget ung, smuk, venlig, engageret og gæstfri. Hun tog Diplene med storm - nogle var småforelskede i hende, har jeg fået fortalt! Hørerlejligheden var jævnligt oversvømmet med snakkende, thedrikkende og bollespiende Diple. For enkelte, der havde svært ved at tilpasse sig det dengang noget barskere kostskolemiljø, var hun det formildende element, der gjorde deres tilværelse udholdelig«.

Senere flyttede familien over i det

»Gule Hus«, hvor de afløste familien Mørch. Huset eksisterer ikke længere, det blev revet ned, da skolen skulle udvide, og Egmontgården bygget i stedet, men alle, der var dipler i årene 1931-65, vil uden tvivl med glæde og taknemmelighed mindes den gæstfrihed, de fandt i det store hus, der altid var åbent for en hærskare af dipler, forældre, gammelherlovianere, baldamer, børnenes legekammerater m.v., samt høns, gæs og en gris. Der stilledes store krav til hørerkonerne dengang i de »gode«, gamle dage, inden piplene holdt deres indtog, da Herlufsholm var et lille, lukket samfund med en ret så stiv og konventionel omgangsform. Men Gerda Borelli-Møller trivedes tilsyneladende med den tilværelse, takket være sit lyse sind og sit udadvendte væsen.

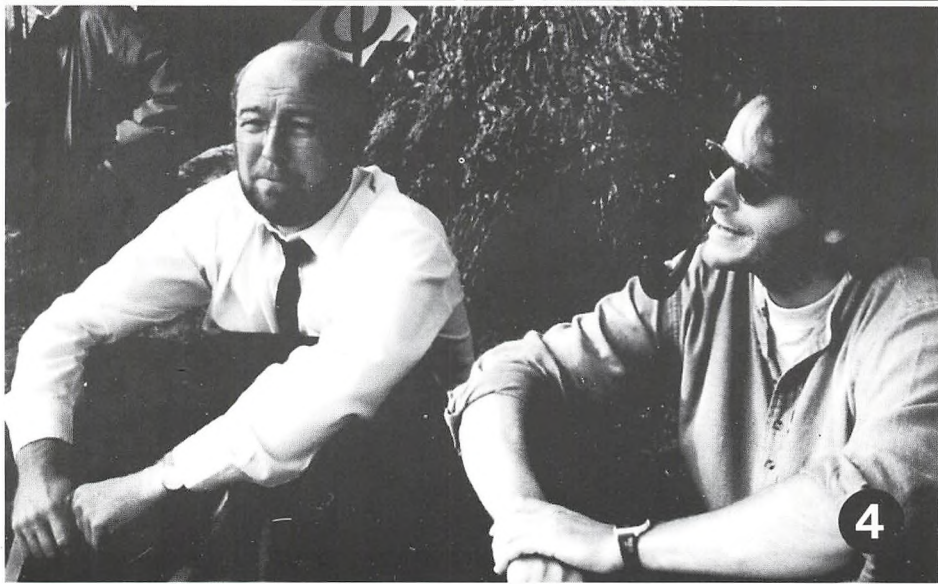
Da Borelli-Møller blev pensioneret, flyttede han og fru Gerda til København, og da min far og mor et par år senere også bosatte sig i hovedstaden, udviklede det tidligere kollegiale forhold sig til et nært venskab, som især fik stor betydning for Gerda Borelli og min mor, da de var blevet enker. Det var derfor naturligt, at min søster og jeg efter mors død adopterede Gerda Borelli som en slags »reservemor« og på den måde lærte hende at kende på en helt ny måde. Til trods for, at hun i

mange år har været plaget af dårligt helbred, fulgte hun med levende interesse med i alt, især alt hvad der vedrørte Herlufsholm, og hun insisterede på at invitere os til »Trollefrokost« hvert år d. 14. januar. Det gennemførte hun så sent som i år, men kort tid efter blev hun ramt af en blodprop, og efter 5 måneders trængsler har hun nu endelig fået fred og kan stedes til hvile på Herlufsholm kirkegård ved siden af sin mand.

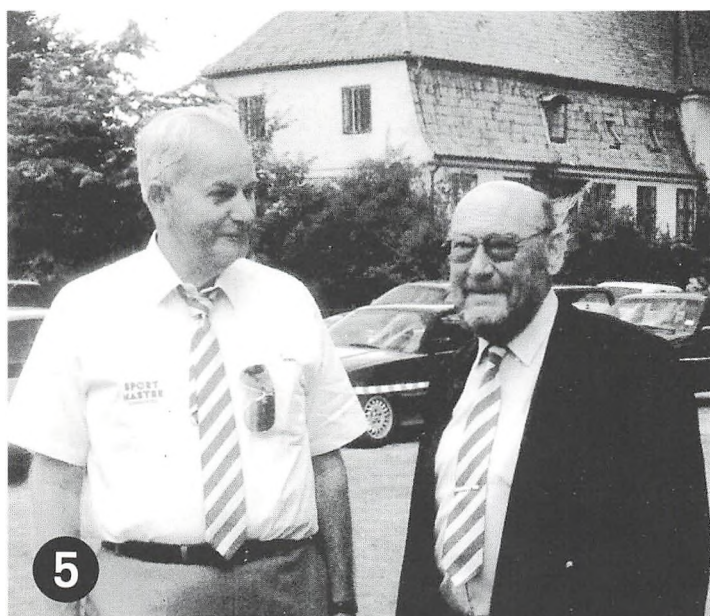
Hanne Juel Laursen ('43)

FUGLSKYDNING
1995

HERLOVIANERENS
redaktør fra næste årgang
Erik Langkjær ('44)
har fotograferet og teksten.

- 1 *Familiebetonede tider med frokost i det grønne.*
- 2 *Tobias Ritzau ('26) med sønnerne Troels ('51) og Tue ('50) samt forstanderen.*
- 3 *Lektor Mogens Jensen og frue.*
- 4 *Leif Knudsen ('70) og piberygende Claus Munck Petersen ('70).*
- 5 *Torben Schur (fuglekonge 1941) og Allan Andersen ('44).*
- 6 *Forstanderen, Erik Langkjær ('51) og Thomas Jermin ('59).*
- 7 *Tre generationer Niels Rabek ('85), Nikolaj og Hans Rabek ('47).*
- 8 *P-afgifter gav regeringen gode indtægter.*

Herlufsholms studenter 1995

Bageste række fra venstre: Lars Eegholm, Christian Dahlgaard Johnsson, Christian Sundø Frahm, Peter Andreas Amdrup, Christian Ivar Westergaard, Kristoffer Aasted Halse, Dennis Rosenkvist-Jensen, Niels Nielsen, Tommy Koch, Hans Christian Fl. Koch Jeppesen, Anders Friis-Schmidt, Nikolaj Elniff Larsen, Michael Holm Antonsen, Nicholas Hjorth, Peter Jon Sveinbjørnsson, Troels Greif Estrup, Jens Christian Skov Jensen, Samuel Sieck, Harald Peter Ferdinand Collet, William Briand Petersen. - *Næstbageste række, drengene, fra venstre:* Niels Sebastian Juel, Bendt Tido Wedell, Mads Westphal, Tais Ole Lindholm Nielsen, Frederik Dam Andersen, Mikkel Lars Nikolajsen, Tola Ereso Poulsen, Frederik Krag-Juel-Vind-Frijs, Simon Holm Larsen, Kim Jensen, Troels Teit Roggenkamp. - *Samme række, fem piger til venstre:* Caroline Louise Rantzau, Camilla Østerby, Britt Søholm Jørgensen, Camilla Elizabeth Riegels Hjorth, Eva Christina Krogh-Poulsen. *Samme række, fire piger til højre:* Nanna Rohde, Trine Thygesen,

*Herloviensamfundet ønsker hjertelig til lykke
Quod felix faustumque sit*

Louise Rostbøll, Hanne Christina Iversen Møller. *Forreste række fra venstre:* Kirsten Ingerslev, Gitte Ørnstrøm, Catherine Isabelle Cax, Refiloe Khauhelo Mohaleroe, Lou Margrit Storm Pallesen, Eva Marie Barløse, Martine Loessl, Pernille Hoffmann, Anne Kathrine Møhl, Anne Camilla Lojtved Pedersen, Rebecca Scheel Edelmann, Line Krøyer, Tanja Aagaard, Helene Bundgaard, Anne Siemkowicz, Ann-Kathrine Monterossi Munch, Helga Heyn, Anne-Louise Margrethe Jespersdatter Skade-Rasmussen, Mette Remmen, Anja Blom, Mie Gertz Thøgersen, Michelle Annabell Nordberg, Christiane Amalie Inger Wedell, Kamilla Kyed-Kenvig. *Fraværende ved fotograferingen:* Anne Mette Bæch Frandsen, Mette Toelberg Renner Madsen, Jonas Bye Rasmussen, Kamilla Stoffregen, Martin Alistair Skak Jensen.

Set dernede fra

»Et kølvandkuld under fremtidssejl«

Af lektor Mads Nielsen

Dimissionen

Hvad var vel tugten, om ikke træet fik spire frit af sin pælerod og sprede kronen til løvsalsfesten, slå nye syner af gammelt mod?

Der er så mangan en dukket nakke, der knejser højt af slet ingen ting, og frie fugle med stækket vinge, der basker rundt i den samme ring. Men der er også i denne time et kuld, der ser i et andet spejl og lægger kurs efter andre stjerner, et kølvandkuld under fremtidssejl.

Ordene er forfatter og dipelfar Erik Rostbølls, sunget ved dimissionen 1995 for årgangen, der nu er »under fremtidssejl«. Ude af øje, men ikke ude af sind - god vind!

Den maritime metaforik er fascine-

rende: man ser sig selv som skægget udkikspost i mastetoppen, mens moder-skibet fortsætter sin langfart over de pædagogiske verdenshave: klarer han pynten? Hvor ligger denne fremtidskurs - gennem Nordvest-passagen eller rundt Kap Det Gode Håb?

Debattens krappe brådsøer rammer skuden: »Matematiklærere dræber interessen hos eleverne« - »Danske børn læser dårligere end børn fra Calabrien!« - »Vi trænger til fjerde-g«,

Nå, vi støtter os til traditionelle søkort for at undgå grundstødning og for smult vand og føler os ikke helt trygge ved Jytte Hildens kulturelle fløjtetønder med gult et-blink hvert sekund. Og godt vi ikke også behøver at tænke på torskekvoten.

Siden sidst

Men »siden sidst« er der altså taget nye dipole ombord: samlet elevtal 306 mod

308 sidste år. Sommertid har som sædvanlig været byggetid: specielt kan nævnes, at den store ombygning af lille spisesal nu er fuldført. Dageleverne spiser nu omsider med ved middagsbordet (uniform obligatorisk!) - og det tegner simpelthed til at blive et af de helt vigtige skridt til fjernelse af et alt for gammelt skel mellem elevgrupperne. Også delingen af Lassengården i to mindre sovesale (en for drenge og en for piger) opfylder et gammelt og påtrængende behov. Endnu står tilbage at renovere Lassengården mere radikalt. Men det er til gengæld sket på Mygningen I, hvor humre, val, fællesrum og inventar har fået en tiltrængt omgang

Nok en radikal ændring, som generationer af dipole har sukket efter: et låsesystem, som gør det muligt at låse på alle dipelhumre!

Skolens datarum er blevet udstyret med nye computere (ligesom øvrige strategiske positioner, lektieværkstedet f. eks). Systemerne beskyttes fortsat mod edb-virus ved at dipole er forbudt fri adgang til maskinnet med diverse spil, som desværre udgør en oplagt infektionsrisiko.

Og fra en helt anden boldgade: Der er ved varmecentralen bygget en skateboard-rampe af dimensioner og design så »prof« at ord kommer til kort (se derfor hosstående foto). Ingen herlovianer skal i fremtiden rammes af fear of flying endsige fear of falling (sikkerhedsudstyret er ved hånden). Denne heftige udfordring til fritiden er ifølge seneste dipeljargon bare »Pling og helt Bonus. Det var ik' så Biff at nogle Kegler i Rouenvillefonden fremskaffede det nødvendige Danbybs, da de fik ansøgning og planer fra dipole i grundskolen. Nej det var faktisk noget så hybble-bybble fedt og sejt!«

Og så lever herlovianersproget også - hvilket sikkert vil blive dokumenteret af Jens Normann-Jørgensen, som har fulgt sin nu ti år gamle registrering op netop i starten af dette skoleår.

Indskoling

Godt begyndt er halvt fuldendt, blev devisen for årets første skoledage. Alle mødte en søndag - forældrene fik afleveret, fik installeret og fik hilst på. Ja, mange fik tilmed prøvet middagsmaden ved skolens bord! For den »store spændingsdag« er jo også for mange nye de

Skateboard-rampen.

blandede følelsers dag så hvorfor ikke gøre det hele lidt festligt?

Dagene derpå var så reserveret indskoling eller iværksætter-arrangementer af både faglig og social art. Mest nyt virkede nok 3.g's kursus i samarbejde i naturomgivelser (Møens Klint) efterfulgt af kursus i mental træning af kursusleder udefra (militærmand).

1.g fik af faglærerne introduktioner til den nye skoleforms krav og blev underkastet de sædvanlige diagnostiske tests. Men de tre dage blev da også brugt til les lanciers, nat-orienteringsløb og kanostrabadser. Og nye klasser både i gymnasiet, og grundskolen blev rystet sammen ved at alle skulle prøve at være kostelever de tre dage. Det blev en anelse trangt med både dag- og kostelever indsnusende en duft af sovesal, men garanteret også nyttige fælleserfaringer.

Og endelig sluttede første skoleuge med et afslappet sommerbal om lørdagen - hvor diplenes pizzaleverandør nr. 1 markerede sig med gratis sponsor-pizza til alle.

Fugleskydning

Årets Fugleskydning blev fint afviklet af den nye 3.g. som synes kreative og velorganiserede (de fik snedigt undermineret 2.g's joke! og genindførte chokolademarchen med et godt traditionelt

Indskoling, hovedskolen.

jazzband i spidsen). Fugleskydningens specielle folklore ændres kun langsomt. Riterne blev behørigt dyrket og efter hveruddelingen spiste regeringen en fin middag med Heis og Forstanderparret plus diverse hørere i spisesalen. 1. og 2.g'ere vartede op ved bordene med en formfuldendthed som måtte lægge glemselsstøv over tidligere generationers bøv'er - og den nye regering viste Stander og Heis, hvordan årgangens specielle krus bør benyttes.

Den berygtede hurra-herloviaer-stil synes i øvrigt i de senere år kun at dyrkes af 4. og 5.g'ere, mens jubilarer og andre veteraner møder frem med åben

nysgerrighed og utrolig velvilje også over for de ændringer, som alle efterhånden tager som det eneste naturlige.

Et nyt element i dagen er forældrenes valg af klasserepræsentanter. Disse igen vælger kort efter Fugleskydningen to repræsentanter til bestyrelsen, og da dette valg netop har fundet sted, kan vi åbenbare, at Fr. Wedel Wedelsborg blev genvalgt, mens Claudia Sehested Juul, der ikke kunne genvælges, blev erstattet af Inge Drost.

Projekter på bedding

Fritidsaktiviteterne og weekend- eller cafe-arrangementerne tegner på nuværende tidspunkt et spændende mønster

Heis og Standeren indvier de nye Fugleskydningskrus.

Præsentationvideoen vises for de diplere, der har medvirket.

Sjung om... (Martine Loesse)

for efterårsmånederne. Desuden er en række større planer ved at blive realiseret: det gælder 2.g's komedie, som atter i år bliver noget med musik i (mere skal ikke afsløres, men en af diplerne har allerede i nogen tid været igang med at komponere, så ...)

Udlandskontakter gælder Japan (to diplere er allerede taget af sted på besøg på en japansk kostskole), Frankrig, hvor højnivauforsk holdet med Marianne Olsen skal besøge Rouen. Sopot i Polen, som får dansk besøg ved udgangen af september og USA, som får Herlovianerbesøg i oktober.

Et radikalt anderledes studierejseprojekt for 2.g skal omfatte hele årgangen og finder sted i marts. Af sikkerhedsmæssige grunde måtte de oprindelige Israel-planer droppes og nu er det udvalgte rejsemål Ardeche-regionen i Sydfrankrig. Den gamle romerske provins omkring Nimes, Arles og Avignon rummer et væld af studieobjekter, så faglærerne og indkaldte foredragsholdere vil ruste hele klassen i forvejen. Ardeche i sig selv vil byde på naturoplevelser og sportslige udfordringer (rafting, huleudforskning, klatring og vandreture) så idrætslærerne vil træne rappelling med interesserede i løbet af vinteren.

Vi håber at kunne styrke et fagligt-kulturelt indhold samtidig med at discostilen må vige for de mere selvskabte omend strabadserende fællesoplevelser i naturen.

Sjælen i disse arrangementer og andre tilsvarende findes på rugestadiet i en række dipel-hører-arbejdsgrupper som bl.a. for tiden diskuterer »undervisningsevaluering«, »klasselærer-funktion«, »fornyelse af skemalægning«, tutor-ordning« og andet (måske) godt. □

Skandalen i Charlottenlund Skov

Af Jesper Rothe ('75)

FIK-FAK 1995 bød på to vaskeægte skandaler. Den første og umiddelbart mest synlige skandale var, at det traditionsrige sted for de voldsomme kampe »Sletten« ikke var blevet stillet til rådighed af Skoven i år, men at slagmarken var blevet henlagt til et hjørne af den store græsplæne ved Bregnegårdsvej.

Det blev i almindelighed fra herlovianerside gjort gældende, at problemet i det store og hele var, at det var soranere, der skulle arrangere årets FIK-FAK turnering, selvom nogle soranere fortsat fejlagtigt benævner spillet Batøk.

Det viste sig, at den nye slagmark var klart bedre end den hidtidige, så også i denne henseende har nogle gammelherlovianere måtte erkende, at forandringer kan være til det bedre.

Udover at selve kamppladsen var bedre, havde soranerne opstillet et af disse hvide beduintelte uden vægge, som er blevet så populære i Danmark, og hvor man kunne søge skygge, øl og vand. Lov

mig, at I ikke underretter soranerne om, at vi fandt, at årets ændringer var til det gode. Dertil protesterede vi for meget.

Når næste FIK-FAK turnering har været afholdt, og hvor jeg som medlem af den nu permanente arrangementskomité har været medarrangør, vil det være tilladt, ja endog ønskværdigt, at deltagerne og andre giver udtryk for tilfredshed med arrangementet.

Den anden skandale i Charlottenlund Skov var, skønt først lidt senere konstaterbar, meget værre. Det viste sig, at vi opnåede den nok ringeste tilslutning blandt herlovianere i de senere år. Selvom der var enkelte nye ansigter, og Tom Stedig Jessen ('74) genoptog sporten efter flere års fravær, var tilslutningen uhørt lav. Michael Krogh Steffensen og Philip la Cour (begge '75) udeblev, trods sædvanlig deltagelse og uden at have meldt fra - faktisk havde de begge givet udtryk for at ville være til stede, og bestyrelsesmedlem i Herlovianersamfundet, Kaj Vang Lauridsen ('74), svigtede på trods af et højtideligt løfte om at ville stille op.

Årets sejrherre var soraneren Christian Eifer, der mange gange tidligere har fået

sit navn på pokalen, dog ikke inden for de sidste 10 år. Det var et imponerende come back. Udover Eifer var soranerne repræsenteret af en række svært gode spillere. Selvom gennemsnitsalderen er betydelig højere blandt de deltagende soranere end blandt herlovianerne, mærkes det ikke på kamppladsen.

Resultatet var, at vi, på trods af en rimelig repræsentation i finalen, næppe fik en fæp til jorden. Årets turnering blev påny vundet af en soraner. Hver gang vi har fået fod på en af deres kæmper (jætter? - i så fald må vi være guder!), dukker der en ny op med en teknik, som overgår alt tidligere.

Efter en gloriøs indsats på kamppladsen og en smule juridisk tovtrækkeri reddede Bjerglund endnu en gang skolens og Herlovianersamfundets ære med en velfortjent 2. plads.

Lad os håbe, at 2. pladsen til næste år kan erstattes af en 1. plads, og ikke mindst at gamle herlovianere slutter op om arrangementet i et noget større antal. Vi ses i Charlottenlund Skov for enden af den store plæne ved Bregnegårdsvej, Kristi Himmelfartsdag 1996. □

Fra fru Eskildsens dagbog

1944

6. januar

I nat var der luftalarm fra 2.30-4, og Eskild var sammen med det øvrige brandværn oppe hele tiden, men ingen af de overordnede kom, og ingen drenge heller, så vi skulle op til sædvanlig tid til morgen. Der var også luftalarm i går middags i 2 timer.

Hr. Beck er syg og kommer ikke hjem de første 8 dage, og rektor har bedt mig at se efter ungerne og tage mig af dem.

16. januar

Så fik vi Trollefesten overstået, og vi fik ros for serveringen, ligesom til komedieballet.

Kl. 12 var der kotillon, der bestod i, at en bombe med R.A.F. mærket kom ned gennem loftslugen og splintrede et hus med Røde Kors-mærke på taget. Det indeholdt naturligvis alle sløjferne.

Om morgenen var jeg nede i kirken; det er altid så højtideligt. Bagefter havde hr. Beck 10 gæster til kaffe.

21. januar

I går eftermiddag var vi nede på festsalen og se og høre Aage Krarup Nielsen. Det var en oplevelse at se de pragtfulde optagelser fra Sydhavsøerne; man sad lige-

frem og ønskede sig derned, hvor solen altid skinner, og hvor alle de herlige sydfrugter hænger og bare venter på at blive plukket. Man blev således helt forarget over at se en indfødt stå og give en hest hele 20 bananer. Ak, hvornår mon vi skal smage en banan igen?

21. februar

Drengene er taget på fasteferie, og her er kun en 7-8 stykker tilbage. De har i dag som sædvanlig slået katten af tønden sammen med hørernes unger, og vi har i eftermiddag været ovre på Luen til chokolade og boller sammen med de forskellige hørere med damer og børn.

22. marts

I eftermiddag har jeg været ovre og muge ud på »Neen« efter at Inger ikke havde vasket i en 14 dages tid. Lærerne havde klaget til oldfruen over det uappetitlige sted, men hverken oldfruen eller jeg kan få hende til at gøre, hvad hun skal. Vi er rørende enige om, at hun skulle have bank, men det må vi jo desværre ikke give hende, og vi længes blot efter, at det skal blive den 1., så vi kan slippe af med hende. Så doven en lille so har vi dog aldrig haft her på stedet.

I aften fik vi luftalarm, mens Mogens

sad heroppe; han blev så og sludrede lidt, efter at Eskild var gået ned.

26. marts

I aften kom Mogens, og vi skulle lige til at spille piratbride, da Steines tilfældigt kom, og han blev så og spillede med. Det var ganske fornøjeligt. Hr. Beck tog til København i går, og jeg må skænde på ungerne; det er utroligt, hvad de kan finde på. De morede sig med at kaste redningstovet ud af vinduet og klatre op og ned.

I dag regner det som sædvanlig om søndagen, og vi må sidde herinde og hygge os, men vi har kun 16 graders varme, så vi er klar over, at det er Jørgensen, der fyrer. Han er altid så nærmed brændet.

10. april

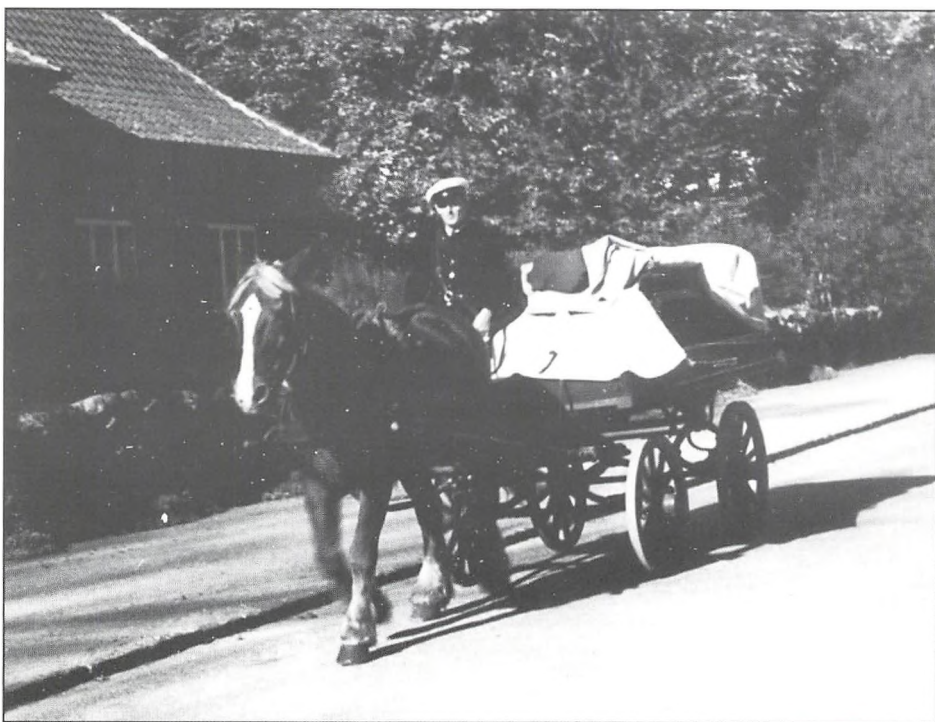
- Da vi var kommet hjem, blev der luftalarm igen, og Eskild gik ned; men der mødte ikke andre end ham og Juel-Møller, så de gik hjem i seng med det samme, og efter at der var blæst af, gik der kun en times tid, før det blæste igen, så det var minsandten en bevæget 9. april. Det kunne tyde på nervøsitet blandt visse individer.

28. april

I går var her en stor luftværnsøvelse med udrykning af brandkorps og C.B.U. kolonnen fra Næstved samt vort eget udrykningsmandskab, og de dængede vand på Klosterbygningen, så flere af de øverste værelser sejlede, skønt vinduerne var lukkede. Desværre skete der en rigtig ulykke, idet en brandmand faldt ned helt oppe fra stigen og ned på klostergårdens stenbro, så ambulancen måtte herud i fuld fart. Han havde dog heldigvis ingen kraniebrud eller hjernerystelse.

12. maj

I går eftermiddag har jeg været svineheldig og fået mig et par gode sommersko af gammel kvalitet møgbilligt. Jeg må have besnæret den gamle nisse til skomager Larsen, eller også var det ordet Herlufsholm, der lukkede op. Nok er det; den gamle gik på loftet og hentede mig et par sko til 7.20 kr. Jeg var himmelfalden, men skyndte mig rigtig nok at sige tak.

Flotte herr: Eskildsen med hvidt huebetræk, sommer, post hjemmefra.

6. juni

I dag kom så endelig budskabet om, at invasionen er begyndt, og med skam at melde er man lige ved at drage vejret lettet, men det er den lange spænding, der gør det.

21. juni

I går sprang så vore studenter ud, og trods travlhed og slid var det alligevel en festlig dag, også for os - arbejdet skred godt og til en forandring var der ingen af pigerne, der skændtes.

I aften er der så afslutning for resten af skolen, og i morgen drager hele flokken afsted.

Rektorfruen døde i søndags og blev begravet i stilhed i onsdags. Eskild var med til at bære hende.

16. august

I går havde hr. Borelli-Møller og hr. Juel Møller 25 års jubilæum ved skolen, og der blev holdt fin middag for dem i lørdags.

Og nu har vi almindelig skoledag igen, og vi kan få tid til at ånde engang imellem. Vi fik et hold nye unger i går, og hr. Beck synes, at de tegner godt.

25. august

I mandags begyndte 3.G. at gå på høstarbejde på Gavnø og Broksø, og næste dag kom både 2.G og halvdelen af 1.G også

afsted rundt om på de store gårde i oplandet og naturligvis også her på avlsgården. Atter et udslag af krigens krav om arbejdskraft. Det er de manglende landarbejdere, der erstattes med skoledrenge.

28. august

Under fugleskydningsballet, som kun plejer at vare til kl. 11, blev der luftalarm, som varede fra kl. 11 til kl. 1, og ballet fortsatte til den tid til stor fryd for deltagerne. Vi andre var knapt så glade for det, da det var en ulidelig varme. Jeg selv snød mig til først på aftenen at liste op efter mit badetøj og suse ud og tage en dukkert i geddehjørnet, hvor Eskild var med båden.

20. september

I går overtog tyskerne politimyndigheden i hele landet, og der opstod uroligheder i København; på Amalienborg blev der skudt fra både dansk og tysk side, og der er strejke igen.

28. september

Tirsdag på kognens fødselsdag havde vi som sædvanlig idrætsstævne på skolen, men ikke færre end 4 skoler havde meldt afbud på grund af trafikvanskeligheder. Gamle disciple, som kom aftenen før stævnet, kunne fortælle, hvordan en engelsk flyver fik toget til at standse, og alle passagerer måtte ud på marken,

*Det elskelige ægtepar
Eskild og Sigrid Eskildsen.*

mens lokomotivet blev gennemhullet med maskingeværkugler. Her er blevet oprettet vagtkorps af drenge i gymnasieklasserne, der går 2 og 2 hele natten i 2 timer ad gangen.

13. oktober

I aftes havde vi Poulsen og Stage heroppe til kaffe og æbleskiver og fik en hyggelig snak med dem.

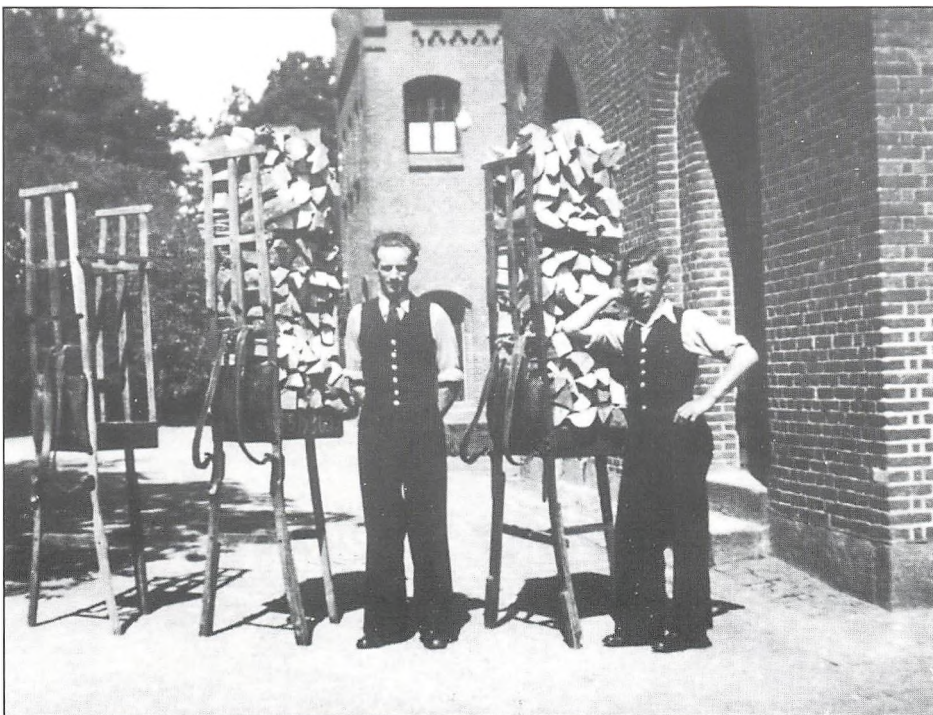
I nat er der stjålet 2 bilringe ovre på gården Sønderdrættet, og tyvene har trillet ringene her ned til åen, stjålet vores båd og forsøgt at komme gennem hvælvingebroen, men da det ikke er lykkedes, har de ladet båden drive og har så trillet ringene op ad skråningen og ned på den anden side og gemt ringene i sivene, hvor ejeren fandt dem. Nu skal der sættes vagt ved findestedet i nat.

6. december

Nu mellem kl. 5 og 6 kom 20-30 Schalburgfolk og omringede skolen, mens 2 civile og en officer (tysk) gik rundt i alle hørerboliger og øjensynlig ledte efter en hemmelig sender. Her var selvfølgelig intet.

13. december

I dag skal jeg lave vanillekranse og klejner. Drengene rejser allerede på søndag; det er meget tidligt, og vi får god tid til rengøring. □

To bøv'er, tager en pause under indbæring af brænde i de særlige bærestole.

Herlufsholm 1936-1960

Grev Ernst Moltkes forstanderskab

En oversigt, udarbejdet af lektor Sv. Juel-Møller, formentligt 1965.

Efter lensbaron Rosenkrantz's død 27. januar 1936 udnævnte Kongen under 1. februar samme år sparekasseinspektør, grev Ernst Moltke til forstander. Dermed blev for første gang i skolens historie en tidligere dipel Stiftelsens øverste leder.

Efter den oprindelige fundats stilles der ingen krav om, at forstanderen skal være af stifternes slægt, men det nævnes i en senere tilføjelse af Birgitte Gøje. Grev Moltke er ikke af slægten, og statsministeriet berørte spørgsmålet ved udnævnelsen, men udtalte i en skrivelse fra 1944, at kravet ikke kunne hævdes.

Ved grev Moltkes tiltræden var rektor Friis-Hansen ret nylig udnævnt (aug. 1934). Lærerstaben bestod da af lektorerne Götzsche, Ferdinand, Borelli-Møller, Helms og Juel Møller, adjunkterne Stefensen, Illum, Dinesen, Hempel Hansen, Falk Jensen og Freil, timelærerne Kierkegaard og Beck samt organist Gade og kunstmaler Svensen. Oldfrue var frk. K. Henningsen, skolelæge overlæge Køster, Næstved; efter hans død i 1937 amtslæge Schoubye; sygeplejerske frk. E. Varming. Hr. S. Lundgreen Beck var rektors privatsekretær.

Undervisningen foregik i 7 lektioner à 40 minutter, 5 før og 2 efter middagspausen, begyndende 7.50 og sluttende 14.35. Læsesale 17.15-18.55 og 19.30-20.30.

Discipeltallet var 129.

På godskontoret residerede godsforvalter Knudsen, mens skovene blev tilset af skovrider Lorenzen. Disse embeder blev i 1937 lagt sammen under skovrider og godsforvalter Nis Lorenzen. Samme år blev rektorsekretæren ansat som godsfuldmegetig med skolens økonomi og regnskab som sit område, senere (1940) udnævnt til økonomiinspektør, hvorved hele skolens drift blev stillet under hans og rektors tilsyn. Indtil da havde f.eks.

bespisningen og visse funktionærstillinger sorteret under et par af lærerne.

2 skovfogder (fra 1941 dog 3) varetog opsynet med de ca. 1200 td. land skov.

Landbruget (ca. 450 td. land) blev drevet af forpagter Sørensen, men da han i 1944 fratrådte, overtog Stiftelsen selv gårdens drift, som nu forestås af en forvalter med daværende forpagter Riisberg (Harrestedgaard) som tilsynsførende, et hverv, der i 1959 overgik til baron Axel Reedtz-Thott.

Samtidig (1944) blev bespisningen, der fra gammel tid havde været bestyret af forpagterens frue, overdraget til en fast ansat økonom. I den forbindelse må det bemærkes, at kostreglementet allerede i 1936 blev ændret efter en plan af overlæge, dr. med. E. Moltke, således at mere moderne sundhedsteorier med hensyn til daglig kost kunne praktiseres.

Stiftelsens regnskabsvæsen blev kort efter grev Moltkes tiltræden omlagt efter retningslinjer, som var udarbejdet af daværende revisor Strobel.

Revisionshvervet har været udført dels af Stiftelsens egen revisor, dels af en repræsentant for statsministeriet; tillige har forstanderen som medhjælp haft en sekretær, der siden 1956 også har fungeret som Stiftelsens juridiske konsulent, en finansiel konsulent, der har varetaget fondsbeholdningerne, samt en pædagogisk konsulent.

De øvrige funktionærer ved Stiftelsen var og er stadig en maskinmester, nu kaldet pedel, en gartner med det nødvendige mandskab, en vægter (hvis arbejde dog nu er væsentlig indskrænket), to fyrbødere og en tømrer.

Ialt har Stiftelsen i sit brød i dag 44 familier og enkeltpersoner på Herlufsholm, 15 på Tybjerggaard, foruden den løse eller faste medhjælp til vask og vedligeholdelse af drengenes tøj, den daglige rengøring og servering ved måltiderne, kontorhjælp m.m.

Ved grev Moltkes tiltræden forelå en resolution fra den tidligere forstander, lensbaron Rosenkrantz, gående ud på, at der for Stiftelsens midler skulle opføres en ny skolebygning.

*Ernst Moltke
(1885-1987),
forstander
1936-60,
maleri af
Herman Vedel
i Festsalen.*

Efter regnskabets omlægning skønnede forstanderen, at grundlaget for et sådant byggeri ikke var til stede, og da besættelsen kort efter var en kendsgerning, måtte alle slige planer foreløbig henlægges.

I 1941 afholdtes en arkitektkonkurrence, der førte til, at Stiftelsen antog professor Langkilde som sin arkitekt - men de fremkomne planer var ikke realisable.

I 1954 nyindrettedes og moderniseredes skolens pigeværelser i Klosterbygningen, men først i 1955 var der grundlag for større byggeri, og der begyndtes med en forbedring af de sanitære forhold på skole- og museumsbygningen. Sidstnævntes østfløj blev forøget med en etage, og nye eneværelser til gymnasiet blev indrettet.

I løbet af 1956 blev 2. sal på skolebygningen incl. taget helt fornyet eller ombygget, så at de derværende disciplenkamre og lærerboliger nu kan siges at være af høj standard; og på skolens fødselsdag d. 23. maj var byggearbejdet på »Lassengården« afsluttet, hvorved gymnasiet fik rådighed over 40 enmandsværelser. Opførelsen af nye fysik- og kemilokaler blev tilendebragt i løbet af foråret 1960, så at skolen med hensyn til de ydre rammer for denne undervisning i øjeblikket nok ligger i spidsen med et godt forspring.

Størstedelen af disse byggeføretagender har Stiftelsen imidlertid ikke selv haft penge til, men er på størrelsen vis blevet hjulpet af gamle disciple. Dels har enkeltpersoner som kaptajn Lassen og frue, bankier Sonne, fabrikant Lindberg o.fl. skænket store summer og ydet personligt arbejde, som har muliggjort opførelsen af de to sidstnævnte bygninger, dels har en kreds af gamle Herlovianere stillet en sum til rådighed.

Selv om Stiftelsens midler heller ikke i fremtiden skulle kunne klare mere end den daglige drift, giver de sidste års donationer grund til lyse forhåbninger med hensyn til den gamle skoles stadige fornyelse. Erfaringer har i alt fald retfærdiggjort den påstand: Investering i opdragelse og undervisning giver sjældent problemer. Men det giver altid renter!

I denne forbindelse er det måske rimeligt at nævne de senere års konstante, ja, voksende pladsmangel i spisesal og festsal. Der spejdes efter en løsning af disse problemer. Men der er flere!

Stiftelsens øvrige større byggeføretagender har dels bestået i forbedring af

forpagtningsejendomme, dels i opførelse af en kostald ved Fævejen.

Salg eller leje af arealer har fundet sted nogle gange, oftest på tværs af Stiftelsens interesser, men af hensyn til offentlighedens rimelige ønsker, f.eks. afståelse af jord til kommunens stadion og alderdomshjem, salg af »Herlufvænge« til Præstø amtsråd (det nye amtssygehus) og afståelse ved ekspropriation af ca. 70 td. land ved Kalbyris til militære formål.

Køb af jord og ejendom m.v. har også fundet sted; f.eks. tilbagekøb af den gamle skovridergård, køb af villa (til lærerbolig) på Klostervej, opførelse af villa til lærerbolig på hjørnet af Ladbyvejen.

I denne forbindelse må omtales den fare for »omringelse«, der ligger i at være nabo til en stor by. Visse planer om vejanlæg tværs gennem Raadmandshaven og Lammehaven gjorde det nødvendigt at mobilisere fredningsnævnet, og fredningsdeklARATIONER med hensyn til de nævnte skove blev udstedt først i 1940, siden i 1946.

Stiftelsens største ejendoms køb fandt sted i 1957, da Tybjerggaard erhvervedes, umiddelbart før vedtagelsen af en lov, der tilsigtede at hindre stiftelser i at erhverve fast ejendom. Tidligere i den her omtalte periode af Herlufsholms historie havde der i øvrigt været forhandlinger om køb af andre større ejendomme.

Stiftelsens samlede tilliggende udgør i dag Herlufsholms 754 ha skov, 225 ha ager og eng, og Tybjerggaards 160 ha skov og 314 ha ager og eng.

Her kommer Herlufsholms økonomiske status ind i billedet. Efterhånden som verdenskrig II i sine inflatoriske virkninger gjorde sig gældende, kunne Stiftelsens egne midler ikke slå til, dersom disciplental og øvrige standard skulle oprettholdes. For første gang i århundreder måtte man søge tilskud til driften - ganske som enhver privatskole. Fra 1946 og til dato har dette været tilfældet. Samtidig er skolekontingenterne gradvis blevet forhøjet - fra 1000 kr. i mellemskolen (1936) til gennemgående 2000 kr. (varierende lidt efter skatteindtægt), for gymnasiet fra 1200 kr. til ca. 2000.

Overtagelsen af landbruget medførte nok betydelige udgifter i starten, men driftsresultatet er også bedret særdeles mærkbart.

Skovene har været en overordentlig god og i visse perioder voksende indtægtskilde.

En del af Stiftelsens fonds er i tiden fra 1936 til 1950 blevet båndlagt ifølge lov om pensionskasser, og foruden en ordning, der sikrer skolens embedsmænd samme rettigheder som statens pensionister, har Stiftelsen fastlagt almindelige regler for pensionering af sine funktionærer.

Der er siden 1936 tilfaldet Stiftelsen nogle legater, af hvilke her skal nævnes Feilbergs legat, kammerherre Groothoffs legat til fordel for biblioteket, Den gamle rektors legat, H.C. Sonnes legat og grev Ernst Moltkes legat. Det vil interessere skolens gamle dipole, at også Tykmælkskone og hendes mand (»Tanden og Tonen«) har stiftet et legat - Clemmen Olsen og hustrus mindelegat.

Besættelsestiden medførte som nævnt visse vanskeligheder for Stiftelsens økonomi. Men også for skolens daglige liv betød den selvfølgelig unormale tilstande. Mest iøjnefaldende dengang var vel nok det hidtil usete fænomen: kvindelige elever (man tør vel næppe kalde dem dipole?). På grund af manglende transportmuligheder til nærmeste gymnasium tilfaldt forstanderen, at to unge frøkner Friis-Hansen og en ung frk. Juel Møller, bosiddende på Herlufsholm, optoges i gymnasiet og blev de første og hidtil eneste kvindelige studenter fra denne skole.

Men glemt er nu f.eks. alt besvær med ernæringskort, dvs. rationering af fødevarer, nattevagt ved flyveralarm m.m. Tre gange havde man besøg af tyskere, som ville bese skolens lokaler med indkvartering for øje, og i alle tre tilfælde afværgedes denne ved hjælp af gode forbindelser i udenrigsministeriet i København. En fjerde gang var skolen i nogle timer »besat« - ikke af tyskere, men af »Schalburg-mænd«, som (forgæves) søgte efter en radiosender og truede med at sprænge skolen i luften.

Krigens gru mærkedes hernede gennem den ulykkelige hændelse på Fyn i januar 1945, hvor engelske flyvere beskød eksprestoget til Nyborg, og hvor sygeplejerske frk. Rasmussen omkom. Også en del af drengene, der var med toget på vej hjem fra juleferie, var dengang i livsfare.

9. april 1947 afsløredes mindetavlerne over de i krigen omkomne gamle disciple: Kaptajn Gustav Mackeprang, Læge Oluf Munck, Grosserer Abraham Clod-Hansen, Major Anders Lassen, Løjtnant John Christmas Møller, Fuldmægtig grev

Ludvig Reventlow og Styrmænd Poul Hansen.

Tavlerne var tilvejebragt ved bidrag fra medlemmer af Herlovianersamfundet.

Af de forskellige mærkedage, som i denne forstanderperiode er indtruffet, bør i øvrigt noteres Herlovianersamfundets 100 årsdag, der efter indbydelse af Samfundet fejredes ved, at bl.a. skolen, fra den yngste dipel til den ældste hører, deltog i en festlig og højtidelig sammenkomst i Universitetets ærværdige sale og en derpå følgende middag i Studenterforeningens lokaler. Da festen fandt sted Trolledag, betød det, at skolens traditioner for en gangs skyld blev brudt, idet man nok fejrede Trollemorgen som sædvanlig og derefter holdt åbent hus på festsalen med morgenkaffe til alle de gamle drenge, der var mødt op. Men ballet om aftenen måtte naturligvis afskrives.

Stiftelsen ydede tilskud til udgivelsen af Herlovianersamfundets anselige festskrift, der udkom på jubilæumsdagen.

I denne forbindelse skal nævnes, at der af Stiftelsens kasse er givet adskillige tilskud til publikationer af eller om Herlovianere - f.eks. Helms' Skovklosters historie (Næstved St. Peders Kloster), de

af Fraser og senere Gøtzsche og Loft udgivne skrifter om dimitterede og ikke-dimitterede fra Herlufsholm. Også til restaureringen af Herlufs fødested, Lilløhus, er der ydet bidrag.

På Stiftelsens foranledning og bekostning er rektorerne Baches og Krarups samt grev Ernst Moltkes portrætter blevet ophængt i spisesalen, udført for de to førstes vedkommende af Harald Moltke, for den sidste af Herman Vedel.

Ved årsskiftet 1960, mod slutningen af grev Moltkes forstandertid, bestod lærerstaben af rektor Friis-Hansen, lektorerne Borelli-Møller, Juel Møller, Illum, Jørgen Andersen, Degenkolw og Mogens Jensen, adjunkterne Levinsen, Normann Jørgensen og Henry Andersen, samt timelærerne Leuchsenring og Schwartz. Endvidere tegnelærer, billedhugger Arne Bang, sanglærer, organist Andreas Larsen og religionslærer (4.m), sognepræst Krarup-Hansen. Økonomiinspektør var S. Lundgreen Beck, oldfrue frk. A. Hansen, sygeplejerske frk. I. Gyldenkerne, økonoma frk. A.E. Jensen og skolens læge, dr. K. Hage.

Af den i begyndelsen nævnte lærer- og funktionærstab gjorde altså kun fem

endnu tjeneste ved skolen, idet lektorerne Gøtzsche, Helms og Steffensen samt organist Gade var afgået ved døden, og de øvrige havde søgt ansættelse ved andre skoler. Det må dog bemærkes, at et ikke ringe antal lærere og funktionærer ud over de nys nævnte i årenes løb har været ansat ved skolen og Stiftelsen i kortere eller længere tid, hvorom årsskrifterne giver besked.

Undervisningen foregår nu i 6 lektioner à 50 minutter, 4 fra 7.50 til 11.45, 2 fra 12.50 til 14.40, læsesale fra 17.00 til 18.20 og 19 til 20.20.

Discipeltallet var 1. januar 1960 188.

31. januar 1960 fejredes en dobbelt fest på skolen. Om eftermiddagen samledes henved 90 gæster for at overvære indvielsen af de nye fysik- og kemilokaler, og derefter deltog de indbudte i en middag på festsalen, hvor repræsentanter for statsministeriet, undervisningsministeriet, de to amter, lærerstaben, Herlovianersamfundet m.fl. med tak og hyldest tog afsked med grev Moltke, som fra 1. februar afgav forstanderskabet efter 24 års virke.

Oversigten er venligst udlånt af forfatterens datter Hanne (43)

Personalia *Endelig lykkedes det!*

Indlæggen i »Personalia« modtages fra »gamle« elever, der indsender nyheder og avisudklip om deres klassekammeraters virke og bedrifter samt meddelelser af interesse om skolen og tilknyttede aktiviteter. Omfanget af »Personalia« beror dels på antal nyheder og dels på kendskabet til nyhederne. Der anmodes derfor om, at nyheder og meddelelser sendes til personaliarektøren enten pr. post eller pr. telefax.

Personaliarektør
Svend Bahn Sanger
Hillerødvej 134A
3300 Frederiksværk
Telefon/Telefax: 47 77 75 50

1938
Advokat, fhv. borgmester Jørgen Theen Nørrestet, Stege, fyldte 75 år den 2. juli 1995. Han blev cand.

jur. i 1944 og efter nogle år som dommer- og senere advokatfuldmægtig etablerede han sig i 1950 i Præstø med sin egen praksis. I 1953 blev han landsretssagfører og fik i 1960 adgang til offentlige og beneficerede sager. Moderet for højesteret fik han i 1985. Sin politiske løbebane startede han ved at blive valgt ind i Præstø byråd i 1954 for de konservative, og i 1962 blev han borgmester. Jørgen Theen Nørrestet er stadig aktiv advokat samt bestyrelsesmedlem i en række lokale virksomheder i Præstø og Stege.

Ambassadør Janus A. W. Paludan, England, fyldte 75 år den 20. august 1995. Efter skiftende tjenester i udenrigstjenesten såvel ude som hjemme - som udenrigsråd, som chef for den politisk-juridiske afdeling og som ambassadør i Leopoldville, Rio de Janeiro, Bei-

jing, Hanoi, Saigon, Ægypten, Sudan, Sydyemen og Somalia. Fra 1977 til sin pension i 1984 efter næsten 40 års tjeneste i udenrigstjenesten bestred han ambassadørposten i Reykjavik.

Oberstløjtnant Preben de Fine Kühl, fyldte den 1. august 1995 75 år. Som 22 årig tog han skoleembedseksamen med meget fin udmærkelse. Senere kom han til forsvaret, først i artilleriet og senere i Hærens Tekniske Korps, hvor han bl. a. gjorde tjeneste i konstruktionsafdelingen. I et par år var han uden for nummer ansat ved General Dynamics i Californien, men ved hjemkomsten gjorde han først tjeneste i Forskningsrådet og senere som civil leder af afdelingen for operationsanalyse. Sin pensionisttilværelse tilbringer han som læserbrevsskribent og som ivrig bridgespiller.

1940
Jørgen Schröder, fyldte 75 år den 7. juni 1995. Jørgen Schröder rejste til U.S.A. i 1946 og arbejdede for Møller Trading i ca. 2 år. Derefter tog han til Texas, hvor han

beskæftigede sig med bomulds-eksport. Inden for bomuldsindustrien arbejdede han derefter i Mexico, Guatemala og Nicaragua. I de sidste 27 år har han boet i Taiwan og er amerikansk statsborger. Han opretholder forbindelsen med Danmark og ses som en hyppig deltager i den årlige fugleskydning.

Direktør Thorbjørn Dons Borch, har for Den Danske Brigadeforening (DANFORCE) udarbejdet en historisk redegørelse for 1. kompagni af brigadens 5. bataljon - det hvis chef var den meget kendte daværende kaptajn Otto C. Brøndum. Ved mindeugstjenesten den 5. maj 1995 i Frederiksberg Kirke sang Borch »Guds fred med vore døde«. Aftenen før var han med sin frue gæster ved Det Kongelige Teaters forestilling i anledning af 50-året for Danmarks befrielse.

1942
Forpagter, civilingeniør Ivar baron Reedt-Thott, debatterer i Børsen om det danske politiske systems stivhed og ensretning i forbindelse med politikernes of-

fentlige redegørelser om Danmarks evne til at kunne opfylde EU's krav om deltagelse i den monetære union. I forbindelse med det franske præsidentvalgs resultat, hvor den monetære unionsmodstander Chirac blev valgt, er det tvivlsomt, om fællesmønter bliver godkendt. I betragtning af politikernes anerkendelse af befolkningens valg, om ikke at deltage i den monetære union, er disse forberedelser til deltagelsen i unionen under alle omstændigheder besynderlige, mener I.R.-T.

Forhenværende bestyrelsesformand, civilingeniør Christian Arnsted, er efter 45 års virke i FLS Koncernen - de seneste 5 år som bestyrelsesformand for FLS Industries - gået på pension. Efter endt uddannelse som bygningsingeniør fra Polyteknisk Læreanstalt suppleret med en økonomisk-finansiell overbygning fra Harvard Business School blev han ansat hos F. L. Schmidt & Co. Fra 1953 beskæftigede han sig med finansielle forhold i datterselskaberne og forestod dermed også den strategisk overordnede koordinering og udvikling af selskaberne. Christian Arnsted nyder nu sit otium som aktiv landmand på sin gård.

1945
Rådgiver i offentlige anliggender, tidl. kommunaldirektør Per Gudme, Grenå, føler sig provokeret af klassekammeraten **Halfdan Gjedde Jørgensens** artikel »Krigens og fredens studenter« i bladets nr. 90 til at fortælle følgende: Titlen »seniorkonsulent« dækker over den realitet, at jeg i 1993 traf den aftale med min arbejdsgiver Grenå Kommune, at jeg efter 14 år som kommunaldirektør skulle påbegynde min tilbagetrækning ved at overlade førstepladsen i kommunen til en yngre efterfølger, der tiltrådte 1. august 1993. I perioden frem til 1. august 1996 - er jeg herefter »praktisk gris« for byråd og direktion på de områder, hvor især en jurist kan være til nytte.

Gudme og Gjedde Jørgensen stod iøvrigt i fællesskab som arrangører af årgangens 50 års studenterjubilæum i tilslutning til Fugleskydningsdagen lørdag den 26. august 1995. Fra Herlufsholm tog deltagerne til Sørup Herregård for at feste.

1948
Museumsinspektør Mogens Ben-card, Rosenborg Slot i Kongens Have i København har fået tildelt en bevilling fra kulturministeriet

på 9,5 millioner kroner til forbedring af publikumsforholdene på slottet.

1949
Højesterets præsident Niels Pontoppidan har i et interview i Berlingske Tidendes grundlovsserie tilbagevist kritik af højesteret med hensyn til kontrol af lovgivningsmagtens overholdelse af grundloven. I nyere tid har man »set en udvikling i retning af en stærkere betoning af domstolens betydning i retspolitikken og som beskytter af borgerne mod statsmagten. Den kraftige fokusering på menneskerettigheder er en illustration heraf. Det fører til en stærkere betoning af domstolens opgave i retning af at foretage en afvejning af modstridende samfundsmæssige hensyn end det, grundloven lægger op til.« Endvidere siger Niels Pontoppidan: »Der er også adskillige i denne artikel-serie, som har givet udtryk for en udbygning af grundlovens frihedsrettigheder, blandt andet i lyset af, at vi i kraft af menneskerettighedskonventionen har fået en mere udbygget beskyttelse end en, der kan udledes af grundloven i dens nuværende udformning. Det kunne der nok være anledning til at overveje ved en grundlovsrevision.« Niels Pontoppidan er udpeget til medlem af den fire mand store danske dommergruppe i Den Faste Voldgiftsret i Haag. Som medlem af Voldgiftsretten har man mulighed for at blive udpeget til voldgiftsdommer i en tvist mellem stater og derudover skal dommergruppen foretage nomineringer til Den Internationale Domstol i Haag.

1950
Per Amnitzbøll har overladt sin post som præsident for De danske Forsvarsbrødre til Helge Adam Møller. Per Amnitzbøll har i 12 år ledet den 20.000 mand store organisation, hvis formål bl. a. er at styrke forsvarsviljen i befolkningen.

1952
Pastor Per Østerbye, Ansgar-Kirken i Flensborg Nord, går på førtidspension til november. I de 13 år han har været dansk præst i Flensborgområdet har han altid skrevet danske gadenavne på konvolutterne til sine menighedsmedlemmer. Dette er nu faldet det tyske Postamt for brystet, og man har meddelt ham, at han må regne med at få flere af brevene retur. Det er nu ikke derfor, at Per Østerbye går på førtidspension. Han vil realisere en livslang drøm om at

rejse til Byen Pokhara i Nepal, hvor han vil undervise og studere hinduisme i vintermånederne. Sommermånederne tilbringes i Flensborg-området.

1953
Direktør Niels Riegels havde den 1. juni 1995 været ansat som direktør i Stensbygaard A/S land- og skovbrug i 25 år.

1954
Cand.polyt. et lic.techn. Torben Laubst er ved kongelig resolution blevet bevilliget pension fra den 30. juni 1995 fra Danmarks Tekniske Universitet, hvor han var ingeniørdocent i elkraftteknik.

1955
Generalmajor i Hæren Claus Christian Ahnfeldt-Møllerup takkede ved audiens hos H.M. Dronningen den 21. maj 1995 for Kommandørkors af 1. grad.

1957
Akademiingeniør Lars Erik Kann Rasmussen er blevet udpeget til bestyrelsesmedlem i A. P. Møller-gruppens »Dampskibsselskabet af 1912 A/S«, som afløser for professor, dr. polit. Niels Thygesen. Udover at bestride posten som formand for Kann Rasmussen Industri (Velux-vinduerne) er han også medlem af bestyrelsen for Lego-koncernen i Billund.

1963
Bestyrelsesformand, salgschef, civilingeniør Ulrik Danneskiold-Samsøe har fejret sin 50 års fødselsdag. Han blev cand. polyt. fra Danmarks Tekniske Højskole i 1971 og i 1980 grundlagde han sammen med John Ødegaard A/S Ødegaard & Danneskiold-Samsøe, som er specialiseret i støj- og vibrationsdæmningsprojekter inden for industri, transport og energiforsyning. Fra 1980 var han direktør i virksomheden, og i 1988 overtog han posten som bestyrelsesformand. Indtil 1993 var han endvidere direktør i den tilknyttede virksomhed Caltronic, og fra 1994 har han været salgschef i Ødegaard & Danneskiold.

1964
Læge Henning Slott Jensen er blevet valgt til næstformand i Den Danske Valdhornklub, hvis medlemmer er professionelle eller amatør valdhornister i Danmark. Endvidere er Slott valgt til bestyrelsesmedlem i symfoniorkesteret Euphrosyne, Danmarks ældste symfoniorkester for udøvende amatørmusikere. Man spiller ugentlig på Charlottenborg og her

afholdes mindst to koncerter året.

1965
Journalist, redaktionschef Erik Svarre beskriver i et i Danske Dagblades Følelsesblad »Dansk Presse«, hvor meget hierarkisk ledelse på aviserne i USA er en brud. Ledelsesansvaret udres fra den øverste redaktionsledelse til mellemlidende samarbejdsformer, der bryder grænser i den meget tætte opdeling af redaktionsmedarbejdere og i det fysiske jø etableres mange steder opbindelse med en opprioriteret den visuelle præsentation af artiklerne for medarbejdere herved fungerer. Artiklen blev på baggrund af et større kursus i USA, der tede undervisning på det måske center for avisment, American Press Institute Washington og ved første på amerikanske aviser.

1968
Professor, dr. med. Pl Grandjean er af sundhedsministeriet blevet genbeskikket som kyndig rådgiver for Sundhedsrelsen i toksikologi for perioden 1. juni 1995 til 31. august 1995.

1973 (1.g.)
Godsejer Frants greve Bernstorff Gyldensteen Gods, lagde loven til Dansk Landbrugs halvårs den 15. juni 1995. Udover omring om den aktuelle landbrugs situation blev der på rorienteret om landbrugets rolle i den miljøpolitiske debat.

1975
Adm. direktør, cand. merc. Claus Resen Steenstrup fyldte den 15. juli 1995 40 år. Claus R. Steenstrup arbejder i familiefirmaet Reson A/S sammen med sin bror Jens Resen Steenstrup (75). Virksomheden, som de startede i 1976 med formålet at lede inden for ultralyd til dervandsakustisk brug samt i industriel anvendelse af ultralyd, i foråret omtalt i forbindelse med deltagelsen i et forskningsarbejde som ved en epokegørende brug af ultralyd har vist, at bl.a. tøj rengøres uden brug af sæbe i skemaskiner.

1980
Direktør Ditlev Wedell-Wedell indtrådte i maj 1995 i direktionsledelsen i Weeco-rederiet, som er et rederi i Dannebrog.

veret postvæsenet

3
ulent Asger Olsen er den 1. st 1995 ansat hos Bøg Madkov A/S. Asger Olsen var tidligere ansat som konsulent i »Pynontsektionen« ved Dansk forening.

4
stian greve Ahlefeldt-Laur- anderskrev den 29. december 4 skødet på Tranekær Gods på geland og overtog den 1. maj 5. ved begyndelsen af det nye skabsår, den daglige drift. stian Ahlefeldt-Laurvig er ed blevet den 13. generation efeldt på stedet.

Andet og andre

(Uden for Verona)

Lektor, cand. mag. Halfdan G. Beck fyldte 90 år den 6. maj 1995. Han blev student fra Sorø Akademi, og efter embedseksamen arbejdede han på Krebs Skole og Herlufsholm Kostskole. I 1946 rejste han til Duborgskolen i Flensborg og senere var han i 12 år lektor på Sorø Akademi.

Sognepræst Inger Elise Krogh, sognepræst ved Skt. Jørgens kirke i Næstved, er af kirkeministeriet blevet ansat som sognepræst i Her-

lufsholm pastorat i Roskilde stift den 1. juni 1995.

I Dagbladet Børsens ugentlige beskrivelse om virksomhedsledelse og virksomhedsledere blev den 26. maj 1995 omtalt pigernes indtog på Herlufsholm, samt den påvirkning af skolens udvikling, som de har haft.

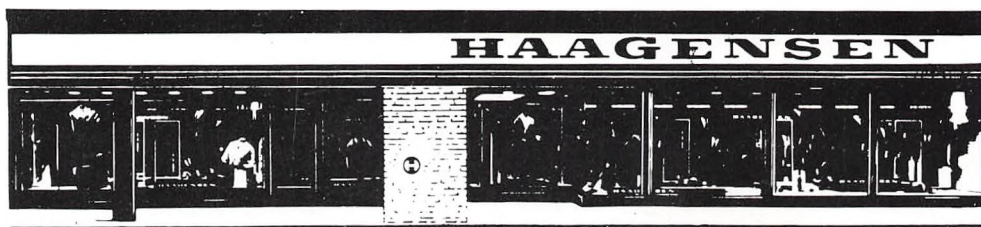
Døde *Her høje vi os stille ned*

Magister og lektor Gudmund Illum er død, 94 år. Gudmund Illum

var ansat på Herlufsholm fra 1926 til 1980. Hans fungerede som sovesalslærer og faglig lærer fra 1926 til hhv. 1949 og 1971. Fra 1968 til 1980 var han bibliotekar for Herlufsholms store bogsamling. Personligt vil jeg - persona-liaredaktoren - sige, at han er en af de personer, som i kraft af sin personlige styrke og viden vil huskes som et unikt menneske og forbillede. Se særskilt nekrolog andet sted i bladet.

Fru Gerda Borelli-Møller er død. Hun vedblev trofast livet ud med at være medlem af Herlovianer-samfundet. Se særskilt nekrolog andet sted i bladet.

Alt i Herlovianerudstyr hos

RINGSTEDGADE 2 - NÆSTVED - TLF. 53 72 03 90

Danmarks Pædagogiske Bibliotek

450004873187